

ÉLELETÜNK

XXV. évf. 12. szám (25. Jahrg. Nr. 12.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1993. december.

Karácsonyi körlevél

A KÜLFÖLDI MAGYAR KATOLIKUS HÍVEKHEZ

Kedves Magyar Testvéreim!

1. „Jó hírem van számotokra, ami örömet jelent az egész világnak: Megszületett a Messiás!” — Az angyal szava a betlehemi pásztorokhoz ma is érvényes, nekünk is szól. A jelenkor sötét-ségében és zűrzavarában is feltűnik a betlehemi csillag fénye és jelzi az Úr Jézus születését, amely a történelem központját alkotja. Nemcsak kronológiai időszámításunknak kezdetét jelöli, hanem mágneses fókusz minden idők emberének is. Mert az első karácsonytól kezdve minden megváltozott ezen a földön. Talán alig észrevehető módon, de mégis más a világ: az Isten Fia emberré lett, hogy minket felemeljen, megmentsen, új életet adjon, és szebb jövőt biztosítson számunkra.

Karácsony azonban a Jó Hírnek, az Evangéliumnak csupán egy része. A Jó Hír a maga egyszerűségében és nagyszerűségében pedig ez: Az Isten maga a szeretet, szeretetből hozott létre minket. Azért élek, mert Valaki nagyon szeretett. Még akkor is, amikor elfordultam Tőle és összekuszáltam életemet, Ő nem taszított el, hanem egyszerűen Fiát küldte, hogy magához edesítsen és így megmentsen. Jézus Krisztus emberré lett, hozzám hasonlóvá, hogy megossa sorsomat. Sőt még meg is halt értem, hogy nekem életet, bőséges életet biztosítson; ennyire szeretett. De feltámadt a halálból és átölelve engem magával vonz az örök életbe. Így számomra a jövő biztosítva van! — Ez a Jó Hír, ez az Evangélium.

Számunkra, keresztények számára ezért az Úr Jézus születése, húsvéti győzelmével együtt, ennek az örömhírnek az ünnepe. Hiszünk abban, hogy életünk Krisztus! Ő a mi életünk központja, értelme, biztosítéka. Ha Hozzá csatlakozunk, Bele kapaszkodunk, Vele élünk és halunk, Őbenne lakozunk, akkor nincs mitől félnünk a jelenben, sőt a jövőt illetően sem. Ez a hit vezette 1000 évvel ezelőtt első királyunkat, Szent Istvánt is, amikor magyar népével együtt őszintén és benső meggyőződésből „Jézus Úr”-hoz szegődött. Ez a szikla-alap tartott meg minket tíz évszázadon át, amikor ezer viszontagságon keresztül viharok tépték-szaggatták nemzetünket. Ez fog minket a jövőben is megmenteni, meg erősíteni és újjá teremteni.

1993. karácsonyán a külföldi r. k. magyarok püspöke is ezt az örömhírt hirdeti szétszórt híveinek. Ahelyett, hogy rettegve félnénk e világ fejedelmeitől, in-

kább örömmel, de alázatosan, kellene büszkélkednünk hitünk gazdagságával és ragyogásával, mely egyedül képes minden evlági hatalmasságon győzelmet aratni. A mi hitünk azonban nemcsak ideológia, hanem elsősorban bensőséges, személyes kapcsolat a Világ Urával, Jézus Krisztussal, aki mindent megtehet és aki minket úgy szeret!

2. Ennek az évnek folyamán lelkipásztori látogatásaim elvezettek Kanadán és az USA-n kívül Angliába, Franciaországba, Svájcba, Németországba, Ausztriába és Olaszországba. Mint a magyar püspöki kar tagja, részt vettem Budapesten a nyári püspökkari konferencián s így némi betekintést nyertem a jelenlegi magyar egyházi életbe, amelyik tele van biztató jelekkel, reménységgel, de számos nehézséggel is. A lelki sivatár sokakban megmutatkozik; különösen a fiatalok tele vannak kérdésekkel az élet értelméről, a hamisítatlan igazság felől. Az anyagiak, az élvezet, a gyors megdagodás pillanatnyi örömet jelent, de nem elégíti őket. A megoldás az Úr Jézus személyében, tanításában, példájában lenne, de olyan kevesen vannak, akik a Hozzá vezető utat meg tudnák mutatni nekik!

Ez év januárjában a magyar püspökökkel Rómában jártam a Szentatyánál kihallgatáson. Közös üzenete a magyar néphez ismeretes az újságokból. A magánkihallgatás alkalmával a Szentatya az ő szívélyes egyszerűségével melegen érdeklődött tőlem a külföldi magyarok után. Megértéssel fogadta beszámolómat, hiszen az emigráns lengyelek sorsa is sokban hasonló a mienkéhez. Ismételt hangsúlyozta, hogy nekünk magyaroknak — a hazától távol is — megvan a történelmi hivatásunk: hűség az Úr Jézushoz, az Egyházhhoz és ahhoz a magyar lelkiséghez, mely Szent Istvántól kezdve jellemezte népünket. Kérte, hogy legyünk büszkék keresztény hitünkre, mely csodás kincset és mélységet rejt magában, és vegyünk tevékeny részt környezetünk, népünk, sőt az egész emberiség újra-evangelizálásában a 3. évezred hajnalán.

Ehhez a feladathoz kiváló eszközt nyújt az újonnan megjelent „Katolikus Egyház Katekizmusa”, (rövidesen magyar fordításban is elérhető lesz), mely egyszerűen, világosan foglalja össze keresztény-katolikus hitünk tanítását. Olvassuk tehát, elmélkedjük, tapasztaljuk meg újra, mit is jelent katolikusnak lenni: élvezzük az örömhírt és azt a gazdagabb életet, melyet az Isten Szava és kegyelmi ajándékai közölnek velünk. Sokan talán már el is felejtették, amit valamikor erről tanultunk; itt az új alkalom feleleveníteni mindezt új kontextusban, a 2. Vatikáni Zsinat szellemében. A Szentatya bizik abban, hogy hitünk mélyebb megismerése elvezet minket, a Szentlélek által, ahhoz a keresztény-katolikus életstílushoz, mely nemcsak magunk számára hoz majd örömet és vigasztalást, hanem embertársaink

számára is — akár otthon, akár idekint — sugározni fogja vonzó szépségét. A nagyfokú vallási tudatlanság korában ebben az újra-evangelizálásban mindnyájunknak apostoli buzgósággal illene résztvevünk.

3. Ami a külföldön élő magyarok helyzetét illeti, meg kell említenem, hogy ebben az évben is megszűnt néhány magyar egyházközség, illetve misszió, és magyar templomainkat átadtuk a helyi egyházmegye másnyelvű híveinek. Ennek oka egyrészt a magyar hívek létszámának csökkenése, másrészt a magyar papok hiánya, akik közül jónéhányan kiéregedtek, meghaltak, vagy hazatértek Magyarországra. Mindezenem kell csodálkozunk, mert ez természetes folyamat, és nem is szabad sópánkodnunk, hanem hálát kell adnunk a jó Istennek, hogy mindaddig volt lehetőségünk áldozatos papjaink szolgálatát élvezni, ha gyakran nem is becsültük meg őket. Azokra a papokra, akik még képesek dolgozni, ma sokkal nagyobb szükség van Magyarországon, mint bárhol idekint. Itt mindenki megtalálhatja, aki óhajtja lelki szükségletének kielégítését, ha nem is magyarul, de azon a nyelven, amelyet az a minket befogadó ország beszél, amit otthonunknak választottunk.

Tudom és érzem, hogy ez sokunk számára fájó pont, mert vallási életünk szoros kapcsolatba lép megszokott gyerekkori élményeinkhez és magyar anyanyelvünkhöz. Azonban az ezzel kapcsolatos hiányosságok nem vezethetnek hitünk gyakorlásának elhanyagolásához! Mint már a múltban, most is hangsúlyozom, hogy hitünket „katolikus” módon kell megélnünk, vagyis elfogadva annak egyetemességét, amely minden nép, nyelv, faj felé nyitva áll és így éli meg, hogy mindnyájan „Egy-ház”-ba tartozunk. A vasárnapi szentmisén való részvétel nemcsak kötelesség, hanem kiváltság is számunkra, mert itt kapaszkodunk bele keresztény életünk lényegébe, az Úr Jézusba, akinek eukarisztikus Teste tart életben minket. Ha meg akarunk maradni hívő katolikus magyarnak, akkor kötelességünk csatlakozni a helyi r. k. egyházközséghez, mert ott találjuk meg helyünket és otthonunkat Krisztus Misztikus Testében, az Egyházban. Szomorú lenne, ha magyarságunkhoz való túlzó ragaszkodás keresztény-katolikus hitünk elhanyagolásához vezetne. Ezzel éppen magyar lelki-ségünk szenvedne csorbát!

Hála Istennek, még sok helyen van magyar misszió és egyházközség, melyek csodálatos munkát végeznek hitünk és magyarságunk megőrzése érdekében. Lesznek továbbra is ilyen közösségek, ha nem is mindenütt, ahol eddig voltak. De ehhez egyre inkább szükséges lesz a hívek tevékeny részvétele a közösség életében, akik sok esetben némileg pótolni tudják majd a magyar pap hiányát. Min-

(Folytatás a 3. oldalon.)

Vasárnapi gondolatok

KARÁCSONY — ÉJFÉLI MISÉRE
(december 24.)

(A pásztorok nagyon megrémültek.)
Az angyal így szólt hozzájuk: „Ne féljete! Ime jó hírt hozok nektek: amely nagy öröm lesz az egész népnek. Ma született a Megváltó.” (Lk 10—11)

Nem csoda, ha csoda láttán elfogja a pásztorokat a rémület. Akkortájt élénken éltek az emberek fantáziájában például a csodálatos, repülni tudó szellemek és lények . . .

Az angyal azonban megnyugtatta őket, érthetően adja tudtukra az örömhírt. Rémmületük fenséges csodálkozássá, bensőséges örömmé alakul. Ebben „születik meg” bennük az Üdvözítő . . .

Az egész nép számára tartós öröm forrásává válik a hír: ma született az Üdvözítő . . . Már akik lélekben készek a hír befogadására . . .

SENTEKARÁCSONYRA
(december 25.)

„A pásztorok azután (hogy megtalálták a Kisdedet) hazatértek. Dicsérték és magasztalták Istent . . .” (Lk 2,20a)

A szent-író az ünnepséget, a Megváltó megtalálásának élménysorozatát az „azután” szóval zárja le. Miután jövedöltek az eljövendőről, miután az angyal hírül adta nekik, miután ők elindultak, megtalálták, imádták a Kisdedet és elmondtak róla mindent, amit tudtak. Miután meghallgatták, amit József és Mária tudott, vagy akart mondani. Miután érezték Isten, a megváltás és üdvösség közelségét . . .

Dicsérték és magasztalták Istent, hogy ők, szegény, egyszerű, helyenként lenézett vagy megvetett emberek meghívást nyertek az isteni Kisdedhez. Rögtön, születése után. Szívet-lelket eltöltő örömforráshoz mehettek — és láthatták tulajdon szemükkel . . .

Magasztalták Istent mindenki előtt, akivel csak találkoztak. Csodálkoztak az emberek hitetlenségén, de ők tovább dicsérték Istent. Minél tovább, annál mélyebb örömmel, melyről nem tudták, honnan jöhet . . .

SENTECSALÁD VASÁRNAPJÁRA
(december 26.)

„Élt Jeruzsálemben az igaz és istenfélő Simeon, aki Izrael vigaszára várt és a Szentlélek lakott benne. A Szentlélek kinyilatkoztatta neki: nem lát halált, míg meg nem látja az Úr Fölkentjét.” (Lk 2,25—26)

Jézus születésének újabb tanúja — a pásztorokon kívül — az ősz Simeon, aki Jézus bemutatása alkalmával tanúságot tesz a Megváltó születéséről: az egész nép egyházi vezetőségének füle hallatára. S nem akárhol, a jeruzsálemi templomban. (Folytatás a 2. oldalon.)

ÁLDÁSOS ÉS BÉKÉS
KARÁCSONY
KIVÁN OLVASÓINAK
AZ ÉLETÜNK!

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról.)

lomban, mint a vallás középpontjában hangzik el a tanúvallomás.

Az agg Simeon feltette életét Istenre s hitte a Szentlélek sugalmazására, hogy látni fogja az Üdvözítőt. El tudott képzelni egy életet: vár Istenre. Nem volt fontos neki a vagyon, a jólét, az önmegvalósítás... , elég volt a várakozás Istenre. Ez betöltötte őt...

Ugyanezen a napon — Jézusnak a templomban való bemutatásának napján — Simeonon kívül egy Anna nevű prófétanő is tanúságot tett Jézus születéséről. Ugyancsak Jeruzsálemben, a templom közepén. Nem is maradt titokban Jézus születése, mindketten széltében-hosszában mesélték istenélményüket. Meg a pásztorok. Meg a bölcsék keresik majd. Csak nem hittek nekik...

SZÜZ MÁRIA, ISTEN ANYJA ÜNNEPÉRE (január 1.)

„A Jézus nevet adták neki, mert így nevezte őt az angyal, mielőtt még anyja méhében megfogant volna.” (Lk 2,21)

Nem kerekedett vita afelől, milyen nevet adjanak az újszülöttnak. Elfogadták, hogy Isten rendelkezett s ők ezt a nevet adták a gyermeknek.

A „mielőtt még megfogant volna” szóhasználat mutatja az elhatározás örök voltát — Istennél. Isten „már akkor”

AZ EGYHÁZI INGATLANOKRÓL

A Magyar Országgyűlés 1991 július 11-én fogadta el a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló törvényt. Minthogy nem kívánta visszaállítani az 1948 előtti állapotokat, megpróbálta napjaink társadalmi igényeinek megfelelően helyreállítani a különböző felekezetek hitéleti, valamint oktatási, kulturális és szociális tevékenységét. Mivel törekvésében az egyházak is támogatták, így az államosítás előtti 40 ezer ingatlanjuktól csak 6200-at igényeltek vissza. Számarányuk alapján érthető, hogy a legtöbbit — 3120-at — a katolikus egyház kérte. Figyelemre méltó viszont, hogy a sokkal kisebb református egyház a 2423 visszakért ingatlanjával nem nagyon marad le mögötte. Az evangélikus gyülekezet 450, míg a többi egyház együttesen 170 ingatlanját kérte vissza. Mivel az átadásra kijelölt épületek nagy részében jelenleg világi munkahelyek vannak, ezért a mostani tulajdonosaikat, vagy kezelőit — amennyiben a felkínált csereingatlanokat nem fogadják el — kártalanítás illeti meg. Ezért a törvény az átadásra 10 éves határidőt és jelentős költségvetési támogatást írt elő.

Ennek értelmében a parlament 1992-ben egymilliárd forintot, 1993-ban hárommilliárd forintot szavazott meg, és ebből az alpból az önkormányzatoknak eddig 1,7 milliárd forintot fizettek ki.

Bár az átadásról szóló törvény hatályba lépése óta megnőtt az egyházi iskolák száma, de az úgynevezett világnézetileg semleges iskolákhoz képest elenyészően kevesen vannak, és eddig még megközelíteni sem tudták az őket megillető szintet. A felekezeti általános iskolák aránya 1,4 százalék, a középiskoláké pedig 4 %. Csupán összehasonlítás képpen: ugyanez az államosítás előtt 60, illetve 38 % volt. Felsőoktatási intézményeiket a rendszerváltás előtt az állam nem ismerte el, amíg most 27 elismert főiskola — vagy egyetem van a tulajdonukban.

Jezsó Ákos (Budapest)

tudta: testet öltő Fiát Jézusnak fogják nevezni, amikor még ember sem élt a földön...

Másrészt az angyal szava ellen nem lehet, nem is szabad tenni, vagy tenni-akarni. Más lenne a világ, ha többen tennék Isten akarátát...

KARÁCSONY UTÁNI 2. VASÁRNAPRA (január 2.)

Benne élet volt és az élet az emberek világossága. A világosság a sötétségben világít, de a sötétség nem fogta föl.” (Jn 1,4—5)

Minden emberben felmerül a kérdés: mi és honnan jön az élet? Filozófiai meghatározás: „cogito, ergo sum” (gondolkozom, tehát vagyok), mai ironikus meghatározás az előbbi mintájára: „konto, ergo sum” (van kontóm, tehát vagyok) ... Ha végig vesszünk más meghatározásokat is, nem jutunk célhoz, mert az életet kaptuk...

János apostol elmondja: „Benne” élet volt — az Isten lényege az élet. Nem kapta, hanem „abból áll”: életből. Ez még az emberekben is megvilágosodott: az élet az emberek világosságává vált...

A következő versben látható, a kettő kizárja egymást: vagy világosság van, vagy sötétség. A kölcsönös kizárás ellenére sem egyenlők, mert a világosság meg tudja világítani a sötétséget, fordítva nem. A sötétség hiány, a világosság pozitívum. Mondhatjuk: a sötétség élet-hiány, a világosság az élet. Ezért nem tudja a sötétség felfogni a világosságot... Ma sem...

VÍZKERESZTRE (január 6.)

Heródes titokban hívatta a bölcséket és pontosan megtudakolta a csillag megjelenésének idejét. Aztán elküldte őket Betlehembe: „Menjete, tudakolódjatok a gyermek felől s ha megtaláljátok, jelentsetek nekem. Én is elmegyek, hogy bódoljak.” (Mt 2,7—8)

Valószínűleg feltűnt a bölcséknek, hogy titokban hívatják, titokban kérdezik őket, de igen pontosan tudakolják tőlük a csillag megjelenésének idejét. Jelenteni is titokban kell, magának Heródesnek...

„Legfőbb törekvése”, óhaja volt Heródesnek az újszülött király előtt való bódolás, ezt tudjuk. Sértett hatalomvágyának féktelen dübe, a gyermek ellen irányul. Fel kell tenni rá a bódolat álarcát, nehogy idő előtt kiderüljön és kellemetlenséget okozzon...

A ma élő heródesek — heródesnők — is felteszik az emberi méltóság álarcát. Így könnyebb a gyermeket elvetelni...

AZ ÉVKÖZI ELSŐ VASÁRNAPRA Urunk megkeresztelésére (január 9.)

Keresztelő János azt hirdette: „aki utánam jön, hatalmasabb nálam. Arra sem vagyok méltó, hogy megoldjam a sarusziját.” (Mk 1,7)

János azt akarta fenti mondatával értékelteni, hogy a különbség közte, akit prófétának tartottak és „az eljövendő” között kifejezhetetlenül nagy. Minden nagy úrnak a szolgálói is nagyok, tiszteletre méltóak, de ő még a szogai minőséget sem igényli. Az emberek nem értékelték...

Megmutatta egyben az utána jövő felé vezető utat: ne tartsuk magunkat előtte semmire sem méltónak. Ő adja meg méltóságunkat, ami nem veszik el. A magunk adta elveszhet...

Fejős Ottó

Egyház és világ

IMATALÁLKOZÓ SZARAJEVÓBAN

A vallásközi imatálalkozó ostóber 1-3 között folyt le Szarajevóban a város érseke, Vinco Pujić, valamint a muzulmán, ortodox és zsidó vallási közösség vezetőinek kezdeményezésére. A Szent-széket, Etchegaray bíboros, az Igazságosság és Béke Pápai Tanácsának elnöke vezetésével háromtagú küldöttség képviselte. A Szentatya küldötte a székesegyházban drámai hangú felhívást intézett a nemzetközi közösséghez, kérve annak szolidaritását a háború áldozatai és a menekültek iránt. A háromnapos találkozó, amelynek során a szarajevói mecsetben, a zsinagógában, az ortodox és a katolikus székesegyházban együtt imádkoztak a békéért, a bíboros szerint, igen sokat tehet a háború által szított gyűlölet legyőzésére. — A találkozózt megelőzőleg Pave Szekerija, Szarajevó Karitás igazgatója felhívta a közvélemény figyelmét, hogy a várost a tél beálltával éhhalál fenyegeti, mivel a naponta szükséges 100 tonna élelmiszer helyett jelenleg mindössze csak 40 tonna érkezik. MK

DÁN SZERZETESNŐ KAPTA A MOUNT ZION DÍJÁT

Abraham Kirsten Pedersen, dán származású szerzetesnő, az ökumenikus dialógus eikötelezett híve kapta a „Mount Zion” díjat. A 11.500 német márká öszszeggel járó díjat 1987 óta kétévénként ítélik oda azoknak a személyeknek, akik a keresztény-zsidó témakörben az előítéletek legyőzése vagy a zsidó-keresztény-izlám dialógus terén szereztek kimagasló érdemeket. Kirsten Pedersen tudományos és szociális tevékenysége egyaránt szolgálja ezeket a törekvéseket. Ő maga teljes igénytelenségben él Jeruzsálemben etiop keresztények között. A díjat október 28-án adták át, a nem keresztény vallásokkal való kapcsolatáról kiadott zsinati nyilatkozat, a „Nostra aetate” megjelenésének évfordulóján. KNA

A MÁLTAI LOVAGREND NAGYMESTERE MAGYARORSZÁGON

A szuverén Máltai Lovagrend Nagymestere, Fra Andrew Bertie, akit a nemzetközi jog államfőként kezel, október első napjaiban hivatalos látogatást tett Magyarországon. Államfői minőségben fogadta Göncz Árpád köztársasági elnök, Antall József miniszterelnök és Szabad György a parlament elnöke. A Nagymester látogatást tett Esztergomban is Paskai László bíboros-prímásnál, majd ezt követően a bazilikában leróta kegyeletét Mindszenty bíboros sírjánál. Október 3-án Győrben felkereste a vértanú halált Apor Vilmos győri püspök sírját, utána Pannonhalmát látogatta meg, ahol Várszegi Asztrik püspök-főpát fogadta. A Nagymester megbeszéléseket folytatott a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének tagjaival és megtekintette a Lovagrend magyarországi segélyszerveinek, a Magyar Máltai Szeretetszolgálatnak létesítményeit. Kíséretében volt Kállay Kristóf, a Magyar Szövetség elnöke, aki egyben a Lovagrend vatikáni nagykövete és Keresztes Sándor, Magyarország vatikáni nagykövete. Magyarország közel 3 éve tart fenn diplomáciai kapcsolatokat a Szuverén Máltai Lovagrenddel. MK

PÜSPÖKI KONFERENCIA A KISEBBSÉGRŐL

Az észak-olaszországi Brixen-ben október 18-a és 22-e között az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa szervezésében 11 ország püspökei találkoztak a kisebbségi problémák megvitatására. Az

értekezleten, amelyet Wilhelm Egger, az olaszországi németajkú kisebbséget képviselő Bozen-Brixen-i püspök nyitott meg, megvitatták, hogyan segíthetnék az egyházmegyéket a különböző nyelvű, eredetű, kultúrájú népeket, különösképpen a többnyelvű liturgia alkalmazásával. A megbeszéléseken — mint a Magyar Kurír jelenti — jelen volt Dankó László kalocsai-kecskeméti érsek, Jakubinyi György gyulafehérvári segédpüspök, valamint Szlovénia, Horvátország, Lengyelország, Spanyolország, Svájc, Ausztria, Németország és Olaszország kiküldötte.

A VALLÁSOK MEGOSZLÁSA SVÁJCBAN

Svájcban a vallások megoszlásában az elmúlt évtized folyamán erős eltolódás tapasztalható — tájékoztatót a svájci szövetségi statisztikai hivatal az 1990-es népszámlálás eredményeinek kiértékeléséről a közelmúltban. A római katolikus egyház tagjainak száma csak lassan növekedik, a protestáns egyház létszáma viszont tovább csökken. A vallástalan állampolgárok száma 7,4 százalékra emelkedett.

Annak ellenére, hogy a római katolikusok száma kissé növekedett, arányaiban az 1980-as 47,2 %-ról 1990-re 46,2 százalékra csökkent.

Az 1990-es népszámlálás során sokkal kevesebben vallották magukat a protestáns egyházak tagjának, mint 10 évvel korábban. Létszámuk arányaiban 44,3 százalékról 40 %-ra esett vissza.

Csökkenő létszámot mutat a zsidó közösség is (0,29 %-ról 0,26 %-ra), de főként az ókatolikus egyház (0,26 %-ról 0,17 %-ra). A muzulmánok száma 1980 és 1990 között megháromszorozódott, 1990-ben az összlakosság 2,2 százalékát alkották, de ez az arány a valóságnál kevesebb, tekintettel arra, hogy számos külföldi felekezeten kívülinek tartja magát.

A felekezeten kívüliek csoportjának 7,4 százalékos aránya a tíz évvel korábban felvett adatok megduplázódását jelenti. Különösen nagy ez az arány a 30 és 39 év közötti korosztályban. KIPA-MK

A GRÁCI PÜSPÖK AZ EGYHÁZRÓL

Johann Weber gráci püspök a stájer egyházmegyei tanács közgyűlésén beszélt azokkal a kísérletekkel, amelyek az egyházat — belülről is — meg akarják rendszabályozni és meg akarják féltetni. Az egyháznak, mint mondta, „szabadon kell” lélegeznie, s ezt „mind kívülről, mind belülről lehetővé kell tenni a számára”. A megfélemlítés ugyanis „elhervasztja az életet” és „elnémítja a nevetést”.

Az egyház megbízatása, hogy fellépjen „minden egyes ember örök méltóságáért”. Ezzel kapcsolatban a társadalomban számos komoly deficit létezik, köztük Weber püspök az abortuszt, a külföldiekkel való bánásmódot valamint a családok széthullását nevezte meg.

„Tarthatatlan” magatartásnak nevezte a püspök a pesszimizmust és a gyanakvást. Titkos intézkedések akkor is hasonlatosak a „léket kapott hajókhoz”, ha „értékes árut akarnak szállítani”. Szerinte Krisztus követése azt is jelenti, hogy „valamiről le kell mondanunk”. Erre azért utalt, mivel — mint említette — létezik az egyházban egy olyan polgári szemlélet, amely szerint döresség az embernek saját életét odaajándékozni. Aki egyetért ezzel a nézettel, hűtlenné válik az evangéliumhoz.

Végezetül kijelentette: „Nem kell láthatatlanul olyan elképzelésekhez ragaszkodni, amelyek azzal az ígérettel kecsegtetnek, hogy minden problémát megoldanak. Ugyanakkor egy emberileg redukált, klerikaliztikus öntudatba ékelt egyházi stílushoz sem ragaszkodunk. Sokkal inkább bízom a nagyon is emberi Péter típusában és hivatalában, aki azt mondta: 'Uram, te mindent tudsz, azt is tudod, hogy szeretlek'. Ez bizonyította azt a képességét, hogy katolikusnak tartsa meg az egyházat”.

SZENDI JÓZSEF VESZPRÉMI ÉRSEK:

Fatima és a magyarországi egyházüldözés Egy püspök visszaemlékezései

(Befejező rész.)

VESZÉLYES BEOSZTÁSBAN

Az Állami Egyházügyi Hivatal különösen figyelt arra, ami ott történt. Mégis jó jelnek vettem, hogy odaköltözésem napja augusztus 22-re, Szűz Mária Szepiótelen Szíve ünnepére esett. Bár odaköltözésem előtt megmondtam a szeminárium rektorának, hogy nem vagyok békepap és nem fogok gyűlésekre eljárni, mégis hamarosan arra próbáltak rávenni, hogy legalább egyszer menjek el. Mivel ezt megtagadtam, a vezetőség igyekezett sok nehézséget okozni és olyan helyzetbe hozni, ahol lebukhatok. Ilyen alkalom volt például a békepapi mozgalom 25 éves jubileuma. A rektor azzal jött el hozzám, hogy ha nem megyek el az ünnepi gyűlésre, ki fognak tenni az állásomból, mert a fennálló törvények szerint egy előljáró csak hat évig viselheli tisztét. Én azt válaszoltam, hogy vállalom ezt a keresztest, mert meg vagyok győződve arról, hogy távolmaradásom lesz a kispapok számára a legjobb tanítás, amit nekik adhatok. A titkosrendőrség jegyezte, kik voltak jelen az ünnepségen. Egyedül én hiányoztam. Este nálam jöttek össze a tanárok József-napot köszöntve és valamennyien elítélték magatartásomat, hogy ezzel veszélybe hoztam a szemináriumot. Másnap jött is a primás titkára és elkérte a hat évvel korábban készült kinevezési okmányomat. Magam is arra gondoltam, hogy kitesznek a szemináriumból. Milyen nagy volt a megkönnyebülés, mikor egy hét múlva megkaptam a primástól a papírt, hogy meg van elé-

gedve a munkámmal és újabb hat évre kinevez a kispapok lelki vezetőjének.

Mikor Róma látta, hogy az állam elűri esztergomi munkámat, Casaroli bíboros Magyarországra küldött munkatársai többször hivatottak. Az állam is felfigyelt és kijelentették, hogy nem emelne nekik kifogást püspöki kinevezésem ellen, ha részt vennék a békepapi mozgalomban. Mikor látták, hogy nem engedek, végül mégiscsak hozzájárultak ahhoz, hogy a Szentatya püspökké nevezzen ki. Jelmondatomul nem szentírásit idézetet, hanem Jézus, Mária és József nevét választottam. Hiszen egy keresztény számára Jézus az élet, mert Mária hitével, bizalmával és szeretetével befogadta őt, hogy Isten gyermeke lehessen. Lényegileg ez az egyház és erre kell vigyázni, ezt kell védenie és őriznie a püspököknek, mint Szent Józsefnek, akinek nevét a keresztségben kaptam. Mint püspöknek többször volt összejövetel az Állami Egyházügyi Hivattal. A Szűzanya és Szent József azonban megóvtak a bukástól, mert munkámhoz imahátteret biztosítottam. Házonk alkalmazottaival minden reggel közösen imádkozzuk a laudest szentmisével és homiliát mondok a napi evangéliumról. Ezeket könyvalakban is kiadtam „Hétköznap is szól az Úr” címmel, hogy a papoknak elmélkedési anyagot nyújtsak és forrást hétköznapi szentmisék homiliáihoz. Több szerzetes közösség a matutinum második olvasmányaként veszi a naponkénti egy lapnyi terjedelmű szöveget. A világi lelképásztori kiegészítők pedig felolvashatják igeliturgia alkalmával. Esténként, a vacsora után pedig közösen recitáljuk a vecseryét, a rózsafüzért és a completoriumot. Meg is kaptam az isteni segítséget Szűzanyánk és Szent József közbenjárására. Sikertől 22 új templomot építeni főleg a Balaton körül, ahová nagyon sok fürdőző vendég érkezik nyaranta külföldről is, sikerült visszaszerezni hat államosított egyházi épületet és azokból egy papi otthont létesíteni öreg és beteg papok számára, két egyenként harminc személyes lelki gyakorlatos házat, egyházi múzeumot és ordinariátust kialakítani. Sikertől visszaszerezni az államtól jogtalanul elvett múzeumi kincseinket. Sikertől kikényszeríteni az engedélyt ahhoz, hogy ifjúsági lelkigyakorlatokat, laikus lelképásztori kiegészítőket tanfolyamokat, világi katechetáknak 3 éves kiképzést adjunk, és hogy kiadhassuk katekizmusainkat, megkérjük a kis csoportok létesítéséhez a fokoláré mozgalom szellemében.

A MINISZTERELNÖKHÖZ INTÉZETT BESZÉDEM

Mikor 1988 március 14-én Grosz Károly fogadta a parlamentben az ország püspökeit, hogy velük eszmecsere folytasson, én arra gondoltam, hogy bármily kockázatos is, nyíltan meg kell neki mondanom a vallásszabadság korlátozásáról vallott véleményemet, mert a kommunista párt ugyan hangoztatta a vallásszabadságot, de a gyakorlatban mindent megtett azért, hogy a vallásgyakorlást korlátozza és az egyházat tönkre tegye. A gyűlés jól elő volt készítve: minden számukra fontos hozzászóló előre bejelentette, hogy mit fog mondani, hogy az állami vezetőket semmi se érje váratlanul a kellő válaszadáshoz és hogy kis engedményekkel a kommunista vezetők

port hintsenek a tisztánlátás megakadályozására. Én a Szűz Anya pártfogását kérve mentem a gyűlésre és mikor minden előre bejelentett hozzászólás megtörtént, szólásra jelentkeztem és a jelenlévők elképedésére felolvastam beszédemet. Az állami embereket váratlanul érte a nyílt hang, mely szabad vallásgyakorlást, a szerzetesrendek működésének engedélyezését, az egyház működésének szabadságát nemcsak a templom falain belül, hanem azokon kívül is, az ifjúság vallásos nevelését, korlátozás nélküli hitoktatást, a rádió és televízió vallásos adásait a lakosság számára nyitva tartandónak, a békepapi mozgalom beszüntetését, a vallásgyakorlás hátrányos megkülönböztetésének abba hagyását kérte.

SZIKRATÁVIRAT

Testvérek! Emberek!
Közös veszélyben fogjatok kezet!

Bajtársak! Szenvedők!
Boruljatok le a Jóság előtt!

Bukottak! Győztesek!
Az Igazságban egyesüljétek!

Hívők! Kétkelődők!
Az ember vérzik: Szeressétek őt!

Harcosok! Álmódók!
Mindnyájatokban egy bús szív dobog!

Testvérek! Emberek!
Ne öljetek már! Ölelkezetek!

(1921)

Juhász Gyula (1883–1937)

Erre az eddigi szervilis hajlongások után nem voltak felkészülve. Beszédem szövegét megküldtem a szerzetesrendeknek. Valaki, mai napig sem tudom ki, lefordította németre és a Kathpress révén nyugatra juttatta. Szenzáció lett belőle: a nagy európai újságok német, francia és olasz nyelven hozták le beszédemet.* Ott hon az emberek kézzől-kézre adva terjesztették. A világ minden tájáról kaptam a köszönő és elismerő leveleket, hogy végre egy magyar püspök nyíltan megmerte mondani az igazat abban a parlamentben, amelyben negyven éven át csak hazudtak.

Az Egyházügyi Hivatal elnöke rosszalását fejezte ki mondván: nem az az igazi baj, hogy elmondtam, hanem, hogy publikáltam. Viszont nagy elismerésnek vettem, hogy a L'Osservatore Romano német nyelvű kiadása éppen aznap közölte le hozzászólásom teljes szövegét, mikor a pápa 1988 június 24-én Burgenlandba látogatott, ahová a magyar zarándokokat is kiengedték.

Így éltem meg saját tapasztalatommal a kommunista ateizmust a fatimai Szűzanyába vetett bizalommal és járultam hozzá ahhoz, hogy az a maga hazugságaival a világ előtt megszégyenüljön és nem csak gazdaságilag, hanem erkölcsileg is megbukjon: hogy lehulljon a lepel arról a sátáni hatalomról, melynek széttiprása a fatimai Szűzanyának és ivadékának lett Istentől megígérve.

HAZÁNK ÚJRAEVANGELIZÁLÁSÁNAK NEHÉZSÉGEI

A kommunista ateizmus uralmának 4 évtizede magyar egyházunk életében ugyanazt a szerepet töltötte be, mint az Egyiptomból kiszabadult választott nép életében a negyven éves pusztai vándorlás. Ki kellett pusztulnia annak a nemzedéknek, amely egy gazdaságilag jól szituált egyházban kényelmesen élhetett,

* (Az Életünkben magyarul is közöltük.)

Vallások együttműködése az ember szolgálatában

Luis Gutheinz teológiai professzor, aki 1961 óta Ázsiában tevékenykedik és a tajpeji (Tajvan) katolikus egyetemen tanít, az innsbrucki egyetemen előadást tartott „A kereszténység és a világvallások párbeszéde” címmel. Az előadó szándékosan provokatív kijelentéssel kezdte: „Jézus nagyon jól szót értene Konfuciuszal, Lao-ceval, Buddhával és más vallásalapítókkal. Mint mondotta, a vallásalapítók élete és tanítása ugyan különböző tapasztalatokon alapul, mindazonáltal „ugyanabból a titokból fakad”.

Hangsúlyozta a vallások együttműködésének szükségességét az ember szolgálatában ill. az ember kibontakoztatása érdekében. Ezzel összefüggésben beszámolt a buddhisták, a reformátusok és a katolikusok együttműködéséről a lepra leküzdésében Tajvan szigetén. Tovább menve nyomatékosan hangsúlyozta a vallásoknak azt a feladatát, hogy foglalkozzanak az emberiség nagy problémáival. „Összetartás nélkül csődöt mondanak a vallások” — jelentette ki. Ezzel kapcsolatban megemlítette az úgynevezett „kitett” leánygyermek problémáját Kínában. Ismeretes, hogy 1978-ban a Kínai Népköztársaságban elfogadtak egy törvényt, amely szerint egy családnak csak egyetlen gyermeke lehet. A fiú utáni vágyukban kínai családok eddig együttesen kerekén tizenkét millió leánygyermeket távolítottak el a családi körből. Mint Gutheinz rámutatott, „ezek a leányok hivatalosan nem léteznek”, és megvan annak a veszélye, hogy legolcsóbb munkaerőként semmiféle szociális védelemben nem részesülnek, sőt ki vannak téve a prostitúciónak is.

Az előadó szerint a más vallásokkal folytatott párbeszéd múltbeli hiányának súlyos következményeit a katolikus egyház mind a mai napig érzi. Különösen drámai a helyzet a Fülöp-szigeteken és Latin-Amerikában, ahol egykor „egyik kézben karddal, a másikban szenteltvízzel tartóval kereszteltek”. Ennek az lett a következménye, hogy sokan a vallást csak külsőséges dolognak tartották, s nem vált belső tartássá és meggyőződéssé. „Ha a keresztények párbeszédben akarnak élni más vallásokkal, akkor hallgatniuk kell rájuk, tanulniuk tőlük és kérdéseket feltenniük nekik” — mondotta Luis Gutheinz. KAP

ahol az egyháznak mindene megvolt. Most mindenünkből kifosztva tökéletesen megfelelhetünk az Úr Jézus által kívánt apostoli szegénységnek és függetlenségnek: mint akiknek semmijük sincsen, mégis mindenük megvan, mert Szűz Mária köré gyűlve várjuk a Szentlelket, hogy egyedül a bennünk élő és általunk tovább működő Krisztus erejében bizakodjunk, aki erősebb, mint a Sátán, és induljunk az újraevangelizálásra.

Hazánk újraevangelizálása még a kommunista harcos ateizmussal szemben kifejtettnél is nagyobb erőfeszítést követel meg tőlünk. Negyven év alatt az egyházat ugyan teljesen elpusztítani nem tudták, de óriási károkat okoztak. Minden evilági lehetőség ehhez a kezükben volt: a propaganda a tömegkommunikációban, az iskolai oktatásban, a félelemkeltésben és a hátrányos megkülönböztetésben. Most érnek be a kommunizmus gyümölcsei: sok a hitoktatásban nem részesült a megkeresztelt ember, a csak polgári házasságban élő. Most jár-

(Folytatás a 4. oldalon.)

KARÁCSONYI KÖRLEVÉL

(Folytatás az első oldalról.)

denesetre nagyon kell kérnünk az Egek Urát, hogy adjon a magyar népnek odahaza bőségesen papi hivatásokat, mert akkor nekünk is lesz idekint magyar papi szolgálatunk.

4. Ennek érdekében, de számos más szükségünk miatt is, figyelmeztetnem szeretnék az otthoni Máltai Szeretetszolgálat által kezdeményezett VIGILATE ET ORATE mozgalmat, mely arra hív, hogy közös imáinkkal és áldozatainkkal esdjük ki a jó Isten segítségét népünk számára. Ismételnem ajánlom az Imaapostolságot és a Szűzanya, a Magyarok Nagyasszonya közbenjárására az engesztelő Rózsafüzért, mint megannyi megnyilvánulását hazánkért, a magyarságért aggodó szeretetünknek. Magyar szentjeink és szentéletű magyarjaink példája lelkecsináljon minket az új esztendőben. Végezetül azt kérem, hogy imádkozzunk hazánkért a kritikus 1994. évben, amikor odahaza parlamenti választások lesznek, hogy olyan vezetőink legyenek a nemzet élén, akik nem feledkeznek meg ezeréves múltunk hagyományairól és ennek szellemében irányítják majd népünk jövőjét.

Külföldön élő honfitársainkat, de minden magyar testvérünket, naponta imáimban foglalom és mindnyájatoknak kegyelmekben gazdag karácsonyt és újévet kérek. Püspöki áldással továbbítom nektek a Szentatya külön áldását is, amit számotokra tőle kértem és amit szívből küld mindnyájatoknak

1993 Karácsonyán.

+ MIKLÓSHÁZY ATTILA SJ

a külföldi r. k. magyarok püspöke

GYERMEKEKNEK

Számotokra a Karácsonynak, a nagy örömnepnek előhírnöke a Mikulás várása és érkezése. Ezekben a napokban egyetlen gyermek sem tudja kivonni magát büvköréből. Izgatottan várjátok és ha az óvodában, iskolában, a templomban, az utcán, egy áruházban, és persze a családokban találkoztok vele, feszülten figyelitek szavát és zsákját, vagy puttyonyát, melyben az ajándék rejlik. Szemetekbe, az arcotokra van írva a boldogság, ha találkoztatok vele. S biztosan meg is fordul fejetekben a megállapítás: milyen kár, hogy ez évben csak egyszer van Mikulás. De jó volna, ha gyakrabban jönne, ha többször örülhetnének neki.

No, de azért igazán nem a Mikulást illeti a szemrehányás. Ő megteszi a magát és ezáltal példát ad nekünk, hogy

mi is hasonlóképpen cselekedjünk. Semmi akadályja sincs, hogy a Mikulás feladatát mi is magunkra vállaljuk. Itt a legfőbb ideje, hogy másoknak többé ne szomorúságot, hanem örömet szerezzünk. S ehhez még ajándék, pénz sem kell. Elég hozzá a jószándék, a segítőkész tenniakarás, a figyelmesség, ami mindannyiunkban meglehet, ha igazán akarjuk. A Mikulásnak legszebb ajándéka számunkra az, hogy minket is megtanít örömet szerezni, mások számára Mikulásnak lenni. Ha akarjuk, egy évben nemcsak egyszer lesz Mikulás, hanem mindannyiszor, amikor egymással találkozunk.

Boldog karácsonyi ünnepeket és örömteli újszentendőt kívánok!

János atya

FIATALOKNAK

Advent (Ürjövet) 1. vasárnapján új egyházi évet kezdünk, s úgy mint a mögöttünk lévő egyházi év kezdetén is megtettem: kívánok mindnyájatoknak egy boldog, kegyelmekben és lelki sikerekben (is!) gazdag új egyházi esztendőt!

Indulásként Izaiás próféta szavait választottam, amelyeket Advent 1. vasárnapjának ószövetségi olvasmányában hallunk:

„Ó bárcsak széttépnéd az egeket és leszállnál... Te elébe sietsz annak, aki az igazsághoz szabja tetteit, és aki útjaidon járva rád emlékezik...” (Iz 63, 19b—64, 4)

A próféta fájdalmas kiáltását halljuk: Isten elfordította arcát népétől, nem érzik jelenlétét, a sok rossz, hálátlanság, az idegen istenek imádása megkeményítették az emberek szívét... De a próféta tudja: szörnyű a magányosság, Isten nélkül reménytelen a választott nép élete. S kiált, kér, könyörög...

Kedves Fiatalok!

Bizonyára ismeritek Antoine de Saint-Exupéry „A Kis herceg” című regényét? Idézzük fel röviden történetét:

A Kis herceg útrakelt hazájából, hogy társat, barátot keressen magának. Bolygóról-bolygóra vándorolt, de minduntalan csalódnia kellett. Találkozik beképzelt, hatalmaskodó, pénzsóvár alakokkal — de barátot, igaz társat nem talál. Végül megérkezik a Földre, új reményekkel, hiszen — úgy hallotta — élünk itt néhány milliárdan. S mégis újra csak csalódnia kell... Csak pusztaság, egyedüllét, magáramaradottság. Végző elke-

seredésében felkiált: Jó napot! Csak a visszhang válaszol: Jó napot, napot, napot... Ki vagy? Gyere legyél a barátom! Egyedül vagyok! S újra csak a visszhang válaszol: Egyedül vagyok, vagyok, vagyok...

Döbbenetes a hasonlóság a két történet — Izaiás és a Kis herceg — története között. Az igazi, örök Ő utáni vágy. Mert mindnyájan őt: Istent keressük. Szülőben, testvérben, barátban, embertársban. Sokszor kell csalódnunk (vagyunk egy pár milliárdnyian), kiáltásunknak még visszhangja sincs. De

kell élnie szívünkben a reménynek: egyszer kereső kiáltásunk meghallgatásra talál! Talán éppen ezekben a napokban, hetekben, advent idején. Az Úr eljövételének, a Karácsonynak ajándékot osztó örömeiben, békéjében találjuk meg őt — s támad visszhang, válasz kiáltásunkra, mert: „Te elébe sietsz annak, aki az igazsághoz szabja tetteit...”

Pál atya

FATIMA ÉS A MAGYARORSZÁGI EGYHÁZÜLDÖZÉS

(Folytatás a 3. oldalról.)

nak iskolába azok a gyerekek, akiknek már a szülei sem részesültek keresztény nevelésben. Az emberek elszoktak a vasárnapi misehallgatástól és a gyenge jövedelem miatt ma is sokan kényszerülnek arra, hogy vasárnap is dolgozzanak. Nincs katolikus szellemű sajtónk. A rádió és a televízió csak egészen kis lehetőséget ad a vallásos adások számára. Nincsenek jól képzett és vezetésre alkalmas keresztény szakembereink kellő számban. Az államosított iskolákból és szerzetes házakból alig adtak eddig vissza valamit. A papságunk kétharmad része előregedett és beteg. Egyházmegyében még 80 év feletti is dolgoznak a lelkipásztorkodásban. A gazdasági átállás miatt sok a munkanélküli. Nem csoda ha növekszik a lopások, rablások, gyilkosságok száma az alkoholizmussal és kábítószer élvezettel együtt. Az egy-

ház elveszítette anyagi bázisát. Csak a vallásos emberek önkéntes adományaira számíthat, de ezek között egyre több az öreg és szegény. Óriási harcot kell folytatnunk minden egyházi intézmény visszaszerzéséért, mert a hivatalokban többnyire ugyanazok a személyek irányítanak, mint a kommunista rendszerben. Ugyanakkor nyugatról nagy anyagi támogatást kapnak a szekták, amik gomba módra terjednek a szabadelvűséggel együtt, ami gyakorlatilag nem liberalizmus, hanem libertinizmus: kíméletlen önző harc a hatalomért és az anyagi javakért. Ezekkel szemben emberileg kevés az esélyünk.

E világ fejedelme tűzvörös sárkányként szeretné elpusztítani a nagy jelként feltűnő Asszony gyermekét, az egyházat. De Krisztus már széttiporta a kígyó fejét. A sarkunk után leselkedőt mi is legyőzhetjük, ha megtesszük a Szűzanyának a kánai menyegzőn a szolgálkhoz intézett felszólítását: Tegyétek azt, amit a

A kassai vértanúk

Mint annak idején már hírül adtuk, január 20-án az esztergomi bazilikában a keresztények egységéért megtartott imahét keretében a protestáns egyházak vezetői tiszteletadásul koszorút helyeztek el a kassai vértanúk oltáránál. Tekintettel arra, hogy egyházi közéletünkben többször történik róluk említés, az alábbiakban — a Magyar Kurír nyomán — röviden ismertetjük a 3 vértanú pap életútját és vértanúságuk történelmi hátterét.

KÖRÖSI MÁRK 1611-ben, 23 éves korában iratkozott be a római *Collegium Germanico-Hungaricum*-ba. Születési helye a horvátországi Krizevac (Kőrös). Tanulmányait Grácban végezte, majd a zágrábi egyházmegye papnövédeként került Rómába, ahonnan pappá szentelve 1615-ben tért haza. Rövid körösi tevékenysége után *Pázmány Péter* érsek, primás felfigyelt rá, és meghívta előjárónak az *Oláh Miklós* primás által létesített nagyszombati papnevelő intézetbe. 1618-ban esztergomi kanonok, komáromi főesperes, valamint a káptalan Széplakon levő birtokának uradalmi igazgatója. Itt is kapcsolatban maradt nevelőinek és tanárainak szerzetesrendjével, a jezsuitákkal.

GRODECZ MENYHÉRT Sziléziában született egy — a galíciai Grodek-ből származó — lengyel családban, valószínűleg 1584-ben. Tanulmányait Bécsben végezte, majd 1603-ban Brünnben (Brno) belépett a jezsuita rendbe. Prágában 1614-ben kinevezték az ottani Szent Vencel-kollégium igazgatójává. 1618-ban beosztották táborigazgatóként, a kassai helyőrség német és különféle szláv anyanyelvű katonái mellé.

PONGRÁCZ ISTVÁN az ősi szentmihályi és óvári Pongrácz-család sarja. 1582-ben született az erdélyi Alvincen. Tanulmányait Kolozsvárott végezte a

Jezsuiták Kollégiumában. 1602-ben lép be a jezsuita novíciátusba, ahol együtt van Grodecz-cel. 1615-ben kerül Homonnára a Jézustársasági Kollégium tanárának és hitszónoknak. Kassára őt is 1618-ban küldik, nemcsak a helyőrség magyar ajkú katonái, hanem a csekély számú katolikus egyházközség lelkipásztorául. Érkezését már megelőzte a híre: homonnai működése annyira erőteljes volt, hogy *Alvinczi Péter*, Kálvin híveinek híres kassai prédikátora felpanaszolta, hogy „amíg ez az egy jezsuita él, addig felekezetünk nem remélhet nyugtot”.

Bethlen Gábor fejedelem felvidéki hadjárata idején történt Kassa város átvétele. A hadvezér *Rákóczi György* (későbbi erdélyi fejedelem) hajdúi 1619. szeptember 3-án érkeztek a város falai alá. *Dóczy András*, császári főkapitány, kevés katonájával kilátástalannak látja a harcot, tekintettel a város protestáns vezetőségére. Másnap létrejön a város átadásáról szóló szerződés, amelynek kikötése, hogy senkinek, a katolikus híveknek és papoknak sem esik bántódása. Szeptember 5-én bevonulnak a hajdúk a városba, *Dóczyt* bilincsbe verik, s elhurcolják Erdélybe. *Rákóczi* azt is meghagyja, hogy a három papot tartsák szigorú házi őrizetben. Két napi éheztetés után 7-én, éjfél tájban ismét rájuk törnek, és válogatott kínzások után *Márkot* és *Menyhértet* lefejezik, *Istvánt* már halottnak vélték, magára hagyva hosszú szenvedés után halt meg. *Forgách Zsigmond* nádor felesége, *Pálffy Katalin* temeti el földi maradványaikat Nagyszombatban.

Boldoggá avatásuk eljárását még 1628-ban indította el *Pázmány Péter*, de csak 1905-ben vezetett sikerre, amikor X. Piusz pápa január 15-én népes magyar küldöttség jelenlétében engedélyezte nyilvános tiszteletüket.

Papi szolgálat — papi felelősség

II. János Pál pápa több ízben foglalkozott katekézisében a papi szolgálat területeinek elemzésével. A tanítás és megszentelés feladatai után a lelkipásztori munkáról szólt. „A papok feladata — mondotta —, hogy elvezessék a rájuk bízott közösséget a lelki és egyházi élet teljes kibontakoztatására”, majd a papi szolgálat legfontosabb feladatának, a szentmise bemutatásának szentelte katekézisének nagy részét. Hangsúlyozta, hogy az egész papi szolgálat és minden szentség az eukarisztia felé irányul. A lelkipásztor ennél fogva mindent megtesz, hogy a hívek tevékenyen vegyenek részt az Eukarisztia ünneplésében. Ezen a ponton a Szentatya megállapította, hogy a szentmisére járó hívek számára nyoma alacsony. Igaz, hogy a lelki életet illetően a statisztika értéke relatív, de igaz az is, hogy a vallásosság külső megnyilvánulásai, köztük a szentmisén való részvétel, a belső élet logikus következményeként jelentkeznek... Valójában a

Fiam mond! És ha mi véges emberi erőinkből telhetően csupán csak vizet is tudunk meríteni a mennyei Atya által Fiának szerzett menyegzőre, az az ő Szentlelkének a dolga, hogy azt az isteni szeretet színborává változtassa, hogy valamennyiünknek része lehessen abban, ahová isteni Jegyesünk: a feltámadt Úr Jézus és a mennybe felvett édesanyja: a boldogságos Szűz Mária már eljutott és ahová Jézus és Mária Szeplőtelen Szíve valamennyiünket hazavár!

szentmise nem csupán külsőséges gesztus, hanem szentség, vagyis magának Krisztusnak jelenléte, aki közli velünk szeretetének erejét. Ezért a papnak mindent meg kell tennie, hogy hívei minél nagyobb számban vegyenek részt a szentmisén. Legyenek a templomok az ima- és szertartások helyei, ahol nagy becsben tartják a szépet, a művészetet, mivel ezek igen nagy szerepet játszanak az áhítat felkeltésében. A zsinat ezért ajánlotta melegen a papok figyelmébe a liturgia tudományának és művészetének megfelelő ápolását.

Minden pap — mondotta — saját képességeinek megfelelően Krisztust képviseli, Krisztus nevében és személyében cselekszik. Különleges kegyelmet kap arra, hogy a rábízott népnek és Isten egész népének szolgálatában jobban elérje annak tökéletességét, akit képvisel. Feladata, hogy hasonuljon Krisztushoz, vele egységre lépjen és Jó Pásztor módjára szolgálja testvéreit, — majd Pál apostol példájára hivatkozott, aki mindenről lemondott, hogy Krisztussal élhessen. Az életszentségre való törekvés ma is érvényes és nélkülözhetetlen eszköze a szentmise bemutatása, a napi imaórák pontos elvégzése, a szentségimádás, rózsafüzér napi elimádkozása, az elmélkedés, a bűnbánati szentséghez való járulás. Krisztussal való bensőséges egységük és életük szentsége alapján elmondhatják az apostollal: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem”.

Vizsgálatok a torinói lepel körül

Krisztus halotti leple-e a Torinóban örökölt vászonkendő, amelyen, mint egy fénykép negatívján, egy férfi körvonalai láthatók, akit keresztre feszítettek? — ez a kérdés foglalkoztatja már századok óta a hívőket és tudósokat egyaránt. 1988-ban a pápa engedélyével, a lepel korának meghatározására, három kutatóintézet egy-egy, a lepel széléről levágott szövetdarabot vetett alá a Carbon14-nek nevezett vizsgálatnak. Az amerikai Tucsonban, az angliai Oxfordban és a Svájcban, Zürichben lefolytatott elemzés eredményeként a lepel korát a középkorba, 1260 és 1390 közé helyezték. Nem sokkal később azonban kiderült, hogy a vizsgálatok során minden tudományos kutatást megcsúfoló pontatlansággal, felületességgel láttak neki a lepel korának megállapításához; a tudósok által feltett feltevésekre a laboratóriumok kitérő és semmiképpen sem kielégítő választ adtak. Ennek következtében ma ott állunk, ahol öt esztendővel ezelőtt. Akkor a tudósok számos jel alapján afelé a nézet felé hajlottak, hogy a lepel közel 2000 esztendő: a felhasznált anyag, a halott szemére helyezett Krisztus korabeli római érme erre mutat, a lepel rostjai között talált virágpörpedig paleszínai eredetre enged következtetni.

A sors iróniájának tekinthető, hogy éppen egy Lenin-díjjal kitüntetett orosz tudós, Dimitri Kuznyecov adta meg a lepel középkori eredetét hirdető elméletnek, s ezzel a három laboratórium által közölt eredménynek a végső dőfést. A „Torinói lepel vizsgálatának Nemzetközi Központja” által egy hónapja Rómában rendezett szimposiumon, amelynek célja a lepel anyaga felbomlásának megakadályozására a megfelelő módszer megtalálása volt, közel 50 tudós előtt, Kuznyecov professzor rámutatott a három intézmény által elkövetett két végzetes hibára:

1. A vizsgálatok előtt a lepel anyagából eltávolították a zsirokat és fehérjéket, aminek következtében a szövet radioaktív karbon tartalma emelkedett. Ennek folytán a vizsgálat szükségképpen későbbi időpontot eredményezett a lepel eredetére vonatkozólag;

2. A magas hőmérséklet, pl. az a tűz, amely 1532 december 4-én a lepel anyagát megégette, izotóp cserét eredményez, aminek következtében a radioaktív karbon majd 40 %-kal növekedhetik, ami a szövet korának meghatározásánál az eredetet későbbi időpontra helyezi.

Ha mindezt figyelembe vesszük, mondotta Kuznyecov professzor, akkor 13 századdal kell a lepel eredetét visszahelyeznünk az időben. Ez azt jelentené, hogy a lepel Krisztus korából való. Az orosz tudós élesen bírálta a három laboratórium eljárás módját, amennyiben meg sem kísérelték, hogy a lepelen a történelem folyamán végbement radioaktív változásokra figyelemmel legyenek, vagy azokat csak feltételezzék is.

Annyi mindenesetre ma már bizonyos, hogy a végzett rádiokarbon vizsgálatokat el lehet felejteni. Ezek után tudományos bizonyossággal ma sem tudható a lepel keletkezésének időpontja, csak az, hogy nem a középkorból való, amit egyébként a lepelre vonatkozó, a középkort jóval megelőző adatok is kétséget kizáróan igazolnak.

De bármilyen további eredményeket sikerüljön is felmutatni további tudományos vizsgálatoknak, ezek sose fogják tudni megállapítani sem azt, hogy ki volt a halott, akinek tetemét a lepel körül fog-

ta, és talán még azt sem, hogy a holttest körvonalai hogyan ivódtak bele a lepel anyagába. tekintve, hogy semmilyen festékanyagot nem tartalmaznak. A fontos az lenne, hogy sikerüljön ezt az egyedülálló történelmi emléket, amelyet a kereszténység ereklyeként tisztel, megóvni a felbomlástól és megakadályozni, hogy a holttest körvonalai eltűnjenek. Hogy a modern tudomány és technika, amely olyan vaskos hibákat enged meg magának, mint a három tudós intézet, ez sikerül-e, szabadjon — némi szomorúsággal — megkérdőjelezni.

Frank Miklós

Hírek - események

Október 17-én, vasárnap, a déli Úrangyala elmondása előtt II. János Pál pápa az igazság és szabadság kapcsolatáról szóló új enciklikájára, a „Veritatis splendor” nyomán. Hangsúlyozta, hogy az evangélium szerint a szabadság alapját az igazság képezi. Az erkölcsi szabadság nem azt jelenti, hogy bármit megtehetünk, hanem az embernek azt a képességét, hogy minden kényszer nélkül megvalósíthatja Istentől kapott hivatását. A pápa megemlékezett a szegénység kiküszöbölésének világnapjáról, rámutatva a nyomorgók emberi méltóságára és felhívta a nemzetek felelőseit, valamint a keresztény mozgalmak vezetőit, hogy minden erőfeszítésükkel segítsék a nélkülözőket, hiszen minden szegényben Krisztus arca ragyog. MK

A Magyar Püspöki Kar karitászi megbízottja, Frank Miklós és a szervezet főtitkára, Adányi László látogatást tett a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat budapesti központjában, ahol Lehel László lelkész igazgató tájékoztatta vendégeit az Ökumenikus Szeretetszolgálat tevékenységéről és terveiről. A két karitatív szervezet képviselői megegyeztek abban, hogy a jövőben szorososan együttműködnek, kölcsönösen tájékoztatják egymást és a segítségnyújtásban feladatmegosztásra törekcsenek.

Október 10-én, vasárnap délelőtt II. János Pál pápa 13 boldogot avatott a Szent Péter téren. Közülük 9-en, két püspök és hét keresztény iskolatestvér a spanyol polgárháború idején szenvedett vértanúhalált.

A Magyar Karitászi, október 15-én tartotta Országos Tanácsának ezévi rendes ülését a Budapest-Békásmegyeri Boldog Özséb plébánia nagytermében. A megbeszéléseket Takács Nándor székesfehérvári megyéspüspök, a Karitászi püspök-elnöke vezette. A bevezető előadást, az önkormányzatok és a Karitászi kapcsolatairól Józsa Fábán belügyi államtitkár tartotta. Az elmúlt év áttekintése után, amely országzerte a Karitászi tevékenységének jelentős fejlődéséről tett tanúbizonyságot, a jövő évi programot, és az együttműködés szorosabbá tételét határozták el.

Szolyván (Kárpátalja) szeptember 19-én ünnepség keretében áldották meg a római katolikus templom udvarán az új kőkeresztet, amely a két világháborúban és a különböző táborokban elpusztult áldozatok emlékét örökíti meg vallási hovatartozásra való tekintet nélkül. A szertartást Reizer Pál szatmári megyéspüspök végezte a szolyvai r. k. plébános, Heveli Antal címzetes kanonok és Kvaszta Mihály görög katolikus lelkész közreműködésével. Ugyanezen a napon

München közelében, Oberhaching községben van egy német Caritas-intézmény, a St. Rita Heim. Ez egy öregotthon, ahol idős és beteg embereket ápolnak. Negyed évszázadon keresztül magyar szerzetesnővérek végeztek itt fáradságos és odaadó szeretetet igénylő szolgálatot. De az idő elszállt, és 1990 március 15-én búcsúztak el a Szent Rita Otthon lakóitól. Példaadó munkájuk nem tévesztette el hatását még az intézményen kívülállóakra sem. A község lakói tisztelték és szerették a magyar nővéreket. De annál megindítóbb volt a betegek ragaszkodása az Isteni Megváltó Leányai rendjé-

nek nővéreikhez. Távozásuk előtt egy héttel búcsúünnepség volt a község polgármesterek a részvételével, és amikor jött a távozás órája, kitódultak mind a betegek, akik csak lábukra tudtak állni, és sírtak a férfiak is, mint az anyjukat veszített gyermekek. A nővérek a rend linzi kolostorába kerültek.

Közbevetően meg kell jegyeznem, hogy az Otthon betegek között akadtak magyarok is, köztük a magyar egyházi életben egykor jelentős szerepet játszó Közi-Horváth József és Fábán Károly.

Negyedszázad teljesítményét nem fejezhetik ki statisztikai adatok, de ha már szóba kerülnek a számok, teljes mértékben hitel adok a munkavégzés értékét felmutató megállapításnak, miszerint, ha egy szerzetes ápolónő munkahelye öregség, betegség vagy elhalálozás következtében megüresedik, pótlására két személyt kell felvenni. A kórház épületében levő zárda, tehát a helyben lakás, az életre szóló elkötelezettség, lemondás a családalapításról még a munkavégzés eredményében is megnyilvánul.

De nem esünk-e az idealizálás hibájába, hiszen ők is emberek? Erre Sfk Sándor szavaival felelek. Az ő költészetében életközelséget lehel, amelyben még pedagógiai indítással idealizálásnak sincs nyoma, de a józanságnak ezen a talaján állva is talál ihletet, látván a „fekete-fehér fejkötős apácákat...”

A kelevények sajjó púpjait
Elsímogatják hűvös ujjaik.
Hol emberésznek nincsen már bejárta
Ott megjelenik Mária és Márta.

szentelték fel az újonnan restaurált templomot is. A szentmisén 196-an részesültek a bémálás szentségében.

Erős a feszültség Ukrajnában az ortodox és a görög-katolikus egyház között, tekintve, hogy ez igényt tart a Sztálin idejében elkobzott és az ortodox egyháznak átadott templomaira és más ingatlanra. Ukrajna 52 millió lakosának tíz százaléka katolikus.

A mecseknádasdi plébániatemplomban október 21-én Michael Patrick O'Brien Edinburgh-i érsek vezetésével, skót zarándokok részvételével, koncelebrált szentmisét tartottak. A szentmise szövegét angol, magyar és latin nyelven mondták. Skóciai Szent Margitnak, — aki a baranyamegyei Mecseknádasdon született — november 16-án volt halála 900 éves évfordulója.

Walter Kasper, Rottenburg-Stuttgart püspöke, korunk egyik jeles teológusa, a ZDF német televízió egyik adásában azt követelte, hogy az újra házasodott elváltak az egyházban több megértésre és befogadásra találjanak. Az egyházközségekben meg kell szüntetni az irántuk megnyilvánuló keménysírvűséget és előítéleteket. Az egyháznak respektálnia kell, ha egy újránházasodott katolikus „komoly lelkiismeret vizsgálat” után áldozni akar. KNA

RAKÓCZI ÜNNEPÉLY YERRESBEN

A nagyságos fejedelem (1676—1735) szabadságharcát, valamint törökországi száműzetését sokan ismerik, de kevesen tudják, hogy szívét halála után, végrendeletéhez híven, Yerres városában temették el, Párizstól néhány kilométerre délre, a kamalduliak kolostorában. E város Rákóczi terén levő emlékoszlopnál minden év szeptemberében néhány magyar, a város polgármestere, és az akkori Kádár-rendszer nagykövete jelenlétében koszorú letétellel emlékezett meg a fejedelem haláláról. Sajnos, ezeken az ünnepségeken mindig kimaradt Rákóczi életének legtisztéletreméltóbb része: vallásos lelkülete és erős katolikus hite.

Évtizedek után, végre, 1993 szeptember 19-én méltóképpen ünnepelhettem meg Franciaország magyarsága Rákóczi halálának 258. évfordulóját. Yerres város francia katolikus templomában 230 itt élő magyar, valamint a Magyar Köztársaság külképviseletének vezetői szentmise keretében emlékeztek meg a nagyságos fejedelemről, aki törökországi száműzetése előtt élt e város kolostorában.

A Rákóczi ünnep vallásos keretek között való megszervezésére a párizsi Magyar Katolikus és Református Misszió kötelezte el magát.

Vándory Imre párizsi ref. gondnok.

A szerzetesnők hivatása előtt a költő általános tisztelőadásáról visszatérve konkrét tárgyunkra, biztos, hogy Oberhaching polgármesterének búcsúztató szavaiban sincs idealizálás. A helyi közlönnyben jelent meg annak idején, és a 25 éves, áldozatos munka kézzelfogható tapasztalata jut benne kifejezésre: „Községünkben a St. Rita-Heim vezetésük és gondoskodásuk folytán áldásos intézménnyé és védettséget nyújtó otthonná vált szeretettel teljes ápolásukkal”. Kifejezte a képviselőtestület és Oberhaching minden polgára nevében a háláját. Maguk a nővérek pedig úgy tekintenek vissza az ott eltöltött évtizedekre, mint szerzetesi életük áldásos szakaszára.

Fel sem kell tennünk azt a kérdést, hogy a szeretetszolgálat olyan embertársaink iránt, akik életük alkonyán tartanak, csupán az ő enyhületüket, megnyugvásukat szolgálja-e? Határozottan felelhetjük, nem, mert mindazok, akik ezt a szeretetszolgálatot az evangélium szellemében ellátták, vagy a jelenben ellátják, hatnak sokakra, fiatalokra is. Hiszen tudjuk, hogy az utóbbiak között is elegendő vannak, akik érzékenyen rezonálnak, ha megérinti lelküket az isteni kegyelem sugallata, a vigasztalást és enyhülést nyújtó szeretet látványa. Ilyen módon ez a maga legigazibb értelmében hitet erősítő, apostoli tevékenység.

Kerny Géza (Linz)

NÉPI KARÁCSONYI ÉNEK

Szép violácska, kedves rózsácska,
 Szerelmes Jézusom.
 Világra jöttél, váltságunk lettél,
 En lelki orvosom.

Jászolban látlak, szívembe várlak,
 Szerelmes Jézusom.
 Tüzeid nagyok, im tiéd vagyok,
 Irgalmazz minékünk!

(Kászon, Csík megye)

KÖNYVESPOLC

SZÖKE JÁNOS: GÖRÖNGYÖS ÚTON. 336 old., Gloria Kiadó (Kolozsvár). — Don Bosco Kiadó Budapest. 1993.

Megszaporodtak mostanában az önleletrajzok, a múltat idéző írások. Így szokott lenni nagy társadalmi, politikai változások idején keresve a jelen helyzet történelmi gyökereit, hát még egy ezredforduló küszöbén, amelynek közeledtét egyfajta szorongó érzések kísérik.

Visszatekintő írás Szöke Jánosé is. Könyve két főrésze tagozódik. Az első a nyugat-európai emigráns magyarok közötti lelképásztori utakat, tevékenységet mutatja elénk. Ez a rész — az előszó is említi — „Vándorúton” címmel 1982-ben Münchenben már megjelent (Utólag is dicsérettel említsük meg Szabó J. György szellemes illusztrációit!) — a szerző életútja, kezdve azon, hogy édesanyja 13. gyermekként hozta a világra, azzal folytatva, milyen nehézségek álltak útjában, amíg gimnáziumba juthatott, hogyan lett 16 évesen szalézi papnövendék, aztán életre szólóan Isten szolgálatának elkötelezettje. „A Gondviselés megfogta a kezemet és messzire vezetett. Először csak szülőfalumtól, de később hazámtól is” — írja a bevezetőben. Mert Szöke János is, mint annyi sok pap, szerzetes, kénytelen volt elhagyni a szülőházát és a magyar emigránsok vándorbotjával járni száz-kilométerekre lelki vigaszt s ha lehet, anyagi segítséget nyújtani a híveknek. Rokonszenvesen egyszerű, pátosztalan stílusa mögött a valódi eleven élet léktetését érezzük. Különösen is élvezetesen, színesen adja elő olaszországi, torinói élményeit. Milyen heves érzésekkel, megrendültséggel látogatta pl. azt a kis piemonti falucskát, Torino mellett, ahol egy utcában három szalézi szentember élt. Egyiküket XI. Pius nevezte el „az olasz papok gyöngyö”-nek, Don Bosco is az ő tanítványa volt.

Nem kevésbé érdekes a szórványokon, előbb Svédországban, majd Stuttgartban — hasonlóan a többi emigrációs paptestvérek által végzett pasztorációs munkálkodás leírása; a karitászi-akciók szervezése, lebonyolítása az 1970-es erdélyi árvízkatasztrófa áldozatainak megsegítésére s az első utak Romániába.

A könyv második része a vasfüggöny mögötti egyház- és magyarságmentő te-

vékenység beszámolója. Túlzás nélkül állítjuk: ezer és ezer pap s a hívek száz-ezrei hálásak Szöke atyának, aki vitte a segítséget oda, ahol leginkább rászorultak, külön is gondolva az Erdélyben, Felvidéken és Délvidéken testi-lelki nyomorban sínylődő honfitársakra. Mert a Gondviselő akaratából Szöke páter a karitászi szolgálatába szegődött, a Werenfried van Straaten alapította „Kirche in Not” nevezetű nemzetközi katolikus intézményhez, ahol a kelet-európai országok segélyezésével foglalkozó osztály igazgatója lett. Ilyen minőségben több mint 150 alkalommal járt a kommunista országokban. Nem volt olyan egyszerű a segélyszállítványokat — nem is szólva Bibliáról, vallásos könyvekről — átvinni határsorompókon, kivált ha azokat Erdélynek szánták; állandóan ki voltak téve a román Securitate zaklatásainak, rosszindulatú hivatalnokok akadékoskodásainak; magát Szöke atyát nem egyszer kihallgatták; 1988-ban a román hatóságok nemkívánatos személynek nyilvánítva a vonatról szállították le, más alkalommal valutaüzérség vádjával letartóztatták. Mindezekről „Vámosok és határőrök” címmel külön is ír.

Az előzőkhöz képest, a témához igazodva, kissé „szárazabb” stílusban íródtak azok a fejezetek, amelyek tömören, bőséges adatokkal szemléltetik: milyen volt a vallási helyzet, az üldözött egyházak helyzete a vasfüggöny mögötti 8 országban — köztük a Szovjetunióban, hogyan fejlődött napjainkra; mik a jövő eshetőségei? Minderről a helyszínen szerzett tapasztalatok és személyes élmények alapján készültek a hitelt érdemlő helyzet-feltárások.

Függelékként az erdélyi egyházüldözésről és a kisebbségi jogok lábbal tiprásáról Bálint Lajos érsek, illetve Lestyán Ferenc tollából kitűnő tanulmány — végül Szöke páternek Mindszenty bíborosról, a vértanú Apor Vilmosról-, az 1992-es cíksomlyói piúncsdi búcsún és a nagyváradi Szent László ünnepségen elmondott beszédei olvashatók.

Végigolvasva a könyvet arra kellett gondolnom: különös kegyelmet adott a Gondviselés a Szerzőnek. Arra hívta meg, hogy a szó legnemesebb értelmében legyen a „Szeretet Űgynöke”.

SZAMOSI JÓZSEF

Tanévnyitás a Kastli Gimnáziumban

Az 1993–94-es tanévet a hagyományos „Venj sancte”-val nyitottuk meg új lelkészünk, dr. Temesszentandrás Péter tiszteendő úr első kastli miséjének keretében. A káplán urat nem kisebb személy, mint Paskai bíboros és primás „vezényelte” iskolánkban Pintér atya helyébe, aki továbbtanulás miatt cserélte fel Kastlit Rómával. Az istentisztelet után újból nyüzsgögni kezdett az élet, hiszen 270 diákunk cserélte ki egymással a nyári vakáció élményeit.

BETLEHEMES ALTATÓ ÉNEK

Kedves álmat hogy szerezne születtjének,
Így énekel a Szűzanya kisedének:
Szálljon reád édes álom, gyöngyvirágom,
Ahudjál el, én bálványom, aranyágom!

Ó fagyos tél szép virága, kis Jézuskám,
Te vagy lelkem boldogsága itt a pusztán.
Ahudjál el, én reményem, gyöngyvirágom,
Magas mennyből szállt napfényem,
aranyágom!

A pásztorok üdvözölnek térdre esve,
Az angyalok énekelnek örvendezve.
En is szép dalt zengek néked,
gyöngyvirágom,
Húnyd be fényes szemecskédet, aranyágom!

(Gombos, Bácska)

A nyári szünidő alatt mi felnőttek sem télenkedtünk. Diákjainkat egy új sportpálya és egy szintén vadonatúj nyelvi labor várta. De mivel a létesítmények magukban véve még nem sokat érnek, ezért főleg a német nyelv elsajátításának az érdekében egy „fél kolleganót”, azaz egy német születésű német szakos tanárnőt is felvettünk félállásban. További újításaink közé tartozik, hogy a lányintézetben német beszélgetési napokat vezetünk be, s a fiúknál januártól előreláthatólag egy német prefektus fog nevelni és „németezni” az arra rászorulókkal. Magyar jellegünk további megőrzésének és ápolásának a kifejezőjeként pedig ebben a tanévben kerül sor először olyan érettségi vizsgára, amin a magyar már mint Leistungskurs, tehát főtantárgyként is szerepel. Az idevágó tantervet mi dolgoztuk ki közösen, amit a Bajor Kultuszminisztérium azonnal jóváhagyott.

A felvételi vizsgák során felvett diákjainknak van bőven tanulnivalójuk, de jó eredményeikkel mégjobb szellemet és igényt is hoztak magukkal. Rendkívüli örömmel nyugtázzuk azt a tényt, hogy diákjaink továbbra is szép számmal érkeznek nyugati országokból, ami azt is jelenti, hogy a külföldi magyarság igenis tovább él és gondolkodik: aki a „Leistungsdruck”-on kívül gyermekét igaz európai-magyar nevelésben is részesíteni akarja,

Elkötelezett módon

Münchenben fényes keretek között megrendezett nagyszabású főpapi szentmisére került sor idén a tevékenykedő felebaráti szeretet példaképének és az egyetlen világszerte köztiszteletben álló magyar szentünknek, Árpád-házi Szent Erzsébetnek ünnepét megelőző vasárnapon.

A hálaadó főpapi szentmisére, amelyet dr. Konkoly István szombathelyi megyéspüspök, Ludwig Penger prelátusnak, a München-Freising-i egyházmegyei karitászi elnökének és érsekségünk képviselőjének, Horváth Jánosnak, a szombathelyi KTI igazgatójának és dr. Cserhádi Ferencnek, a müncheni magyarok plébánosának segédletével celebrált, a müncheni magyarság mellett meghívást nyertek mindazok a német szervek és magán-személyek, akik nagylelkű adományaikkal lehetővé tették egy nagyszabású karitatív tevékenységet. Ennek következtében ezen a vasárnapon, miséző főpapunk áldásával, a segélyszállítványok szervezője, dr. Buzády Tibor, müncheni orvos, öt éve tartó buzgó fáradozásainak eredményeképpen, a müncheni Széchenyi Körnek és a Magyar Máltai Lovagok Németországi Munkaközösségének segítségével már a 250. teherautó segélyszállítványt küldhette hazánkba. A meghívást sokan követték, németek és magyarok. Udvardy Jenő müncheni főkonzullal az élen.

A papság és kíséretének ünnepélyes bevonulása után dr. Cserhádi Ferenc plénos németül és magyarul köszöntötte a zsúfolásig megtelt Damenstift-templom közönségét, az összes jótévőket és egyházi közösségünk minden kedves vendégét, majd Friedrich Wetter bíboros nevében Ludwig Penger prelátus üdvözölte a szombathelyi főpásztort és beszélt a bajor és magyar nép közötti szoros barátságáról és ismétlődő szolidaritásáról. Erre dr. Konkoly István püspök atya nyomban német- és magyar nyelvű bevezetőjében válaszolt, utalva a szombathelyen született és egyházmegyéjéből származó, Tours-i Szent Márton szegények iránti önfeláldozó jóságára. A szentmisén Patrona Hungariae énekarunk nemcsak Halmos László négyyszólamú Ecce sacerdosának tolmácsolásával tűnt ki, hanem a Missa de Angelis szépen előadott énekeivel is.

Mise után német- illetve magyar nyelvű felszólalásában dr. Cserhádi Ferenc, dr. Buzády Tibor, Czupy Éva, Walter Lorenz és dr. Konkoly István püspök méltatta a nagyszabású segélyakciót, nyilvánított köszönetet a jölelkű adakozóknak, a sok-sok névtelen segítőnek, és beszélt arról az aktív felebaráti szeretetről, amely nélkül nincs sem ez a sok segélyszállítvány, sem igazi keresztény élet. A templomi megemlékezés Madas István, Schw. Rosa és Kucséra János jótévőkért mondott egyetemes könyörgésével zárult.

A Boldogasszony Anyánk éneklése közben a püspök és kísérete, az egész eukarisztikus közösséggel együtt a templom bejárata előtt, az utcán várakozó, segélyadományokkal megrakott, három hatalmas teherautóhoz (Hungarocamion) vonult, ahol miután a püspök megáldotta a szállítványokat és adományozóikat, a magyar és székely himnusz éneklése közben útnak indította magyar ha-

aki nem osztja a laissez faire mindent elhanyagoló káoszát, aki gerinces, jól nevelt, öntudatos és toleráns, egészségesen gondolkodó fiatalokat kíván gyermekeikből neveltetni, az méltó elvárással küldheti őket iskolánkba.

Szalay András igazgató

zánkba a dr. Buzády Tibor és csapata 250. és 251. segélyszállítványát, valamint dr. Deák Lászlónak a Szt. Lázár lovagok segítségével összeállított és éppen mise előtt elkészült — ki tudja hányadik segélyszállítványát.

Közben a tovatűnő kamionok szürke ponyváján lelki szemeimmel felfedezni véltem annak a derék, önmagát- és olykor családját sem - kímélő, jótékonykodó orvosnak látomásszerű képét, aki a szegények orvosának, Batthyány-Strattmann Lászlónak, az ő nagy példaképének nyomdokain jár és akit rakodó segédmunkásnak öltözve, nemegyszer láthatunk már a bajor főváros utcáin, saját kocsijával segélyadományokat fuvarozni, a mindennapi orvosi rendelések után, a késő éjszakában, az ő rászoruló és szegényei javára. Magyar népünk sok-sok jótévője mellett neki is gratulálunk helytállásáért és köszönjük áldozatos munkáját.

CSERHÁTI FERENC

Két hazában

Október 15–17-én került sor a Pax Romana innsbrucki csoportjának őszi találkozására. Több mint százán gyűltünk össze ezen a verőfényes őszi hétfőn a tiroli fővárosban. A tanulmányi napok témája „Két hazában”, önmagában is vonzotta az érdeklődő hallgatókat, különösen örvendetes, hogy a fiatalok nagy számban vettek részt.

15-én, péntek este a Kastli Magyar Gimnázium diákcsoportja mutatkozott be 4 fiú és 3 lány. Meghatóan őszinte vallomásaikkal nagy sikert arattak. Többségük Erdélyből jött, tehát több országot mondhatott otthonának, de a gimnázium hagyományokra épülő légkörében és oktató nevelő munkája eredményeként jutott el a magyar hazafiság gondolatához, illetve annak tudatos átéléséhez.

Szombaton a felnőttek: Horváth Árpád, Márton-Zaparkanszky Emese és Schenk Gabriella elbeszéléseiből kapunk betekintést: ki hogyan képes személyiségén keresztül felfogni, feldolgozni a kettős haza nyújtotta lehetőségeket és feladatokat? Világby Katalin előadása túlmutatva az érzelmi kötődésen a realitásokra támaszkodva hasznos tanácsokat adott, hogy mit tehet a külföldön élő magyar az otthoniak megsegítésére illetve a haza javára, politikai, gazdasági, kulturális téren. Az előadásokat élénk hozzászólások, viták követték.

Az est záróprogramja Mrozek: „Emigránsok” c. darabja volt Nemes Levente és Székely-Szabó Zoltán tolmácsolásában. A mély gondolatokat ébresztő dráma a hatalomnak kiszolgáltatót, a szabadságát veszített intellektuelt és a munkaerejét vendégmunkásként eladott „rabszolga” párbeszéde volt, amelynek nyomasztó hangulatát a finom vacsora oldotta fel. Az egyéni beszélgetések, poharazgatások közben megszólalt népzenénk kimeríthetetlen kincsbányája.

Vasárnap délelőtt Andrásfalvy Bertalan nagy érdeklődéssel várt előadására került sor, aki a néprajz színes palletáján keresztül világította meg az ösztartozás határok nélküli lehetőségét.

A találkozót szentmise zárta be. Frank Miklós atya prédikációja plusz előadásnak számított. A keresztény ember mély meggyőződésével mutatott rá a haza-ház-család kapcsolatára illetve annak jelentőségére. A közösségi érzés megerősödésével, szellemileg, lelkileg feltöltődve vettünk búcsút egymástól. Jó volt újra magyarnak lenni!

Kucséra Judit és János

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: A keresztség szentségében részesültek: Varga András, július 11-én; — Jukovic Nóra, augusztus 29-én; — Feizsthammer Alexander, szeptember 11-én; — Sükösd Mónika, szeptember 25-én, Svájból! — Teleki Natália, október 16-án, a Deutsch-Ordens-Kircheben. A keresztség kegyelme kísérje őket életükben!

Az örök hazába költöztek: dr. Nagy József-né, szül. Kelemen Mária, hosszú, súlyos szenvedés után 89 éves korában elhunyt, június 23-án temették Bécsben. Martonosi Szilárd, bécsi lakos, 74 éves korában, rövid, súlyos betegségben elhunyt. Temetése október 19-én a Dorbach-i temetőben volt. Ganyik Mihály, 68 évesen Bécsben elhunyt. Temetése október 13-án a Zentral-Friedhofban volt. — Az örök világosság fényeskedjék nekik!

Linz: Halottunk: Szalay Erzsébet, nyugdíjas honfitársunk, (Ludlgasse 6), 74 éves korában visszaadta lelkét teremtőjének. Nyugodjék békében!

NÉMETORSZÁG

Bamberg: Bérmlás: Dr. Miklósházy Attila SJ püspökünk bambergi látogatásakor a közönség együttérző, mély öröme volt: érezhető, amikor hét bérmlázóznak: Boros Áron, Jankovics Mónika (Nürnberg), Korponyai Csilla és Ibolya (Coburg), Rácz Balázs (Nürnberg), Vénus Éva és Julius (Ingolstadt) adományozta a bérmlás szentségét és amikor az elsőáldozók: Jung Robert, Kovács Csillag, Rácz Balázs (Nürnberg), Tordai Zoltán (Ingolstadt), először léptek az Úr asztalához.

Berlin: Születés: Wöller Emese és férje jelentik, hogy kislányuk született. Keresztelése Brassóban lesz.

Frankfurt: Keresztelés: Október 10-én a keresztség szentségében részesült Wipplhauser Marcel Alexander és Marinkay Bernadett. — Isten áldását kérjük életükre!

Griesheim: Házasság és keresztelés: Október 24-én a griesheimi Szent István templomban házasságot kötött Vujevic Tibor és Antal Teresa-Regina. Ugyanekkor a keresztség szentségében részesült fiúk Christian. Sok boldogságot kívánunk nekik!

Házassági évforduló: Tuchich János és felesége Mária augusztus 28-án ünnepelték házasságkötésük 25. évfordulóját a griesheimi Szent István templomban. Sok boldogságot kívánunk!

Köln: Halálozás: Dr. Krauser Fedák Agathe, bonni lakosú hívünk életének 86. évében, október 18-án meghalt. Búcsúztatóját rokonai és ismerősei körében október 20-án a Bonn-Godesberg-i Jézus Szíve templomban tartottuk. Adj Uram örök nyugalommal neki és az örök világosság fényeskedjék neki. Nyugodjon békében!

München: Keresztelés: A szentkeresztségben részesültek: Horváth János Károly, H. Attila és Mónika Márta kislánya október 10-én. Langsfeld Georg Thomas, L. Georg Thomas és Éva kislánya szeptember 19-én.

Szentségi házasságot kötöttek Breg Lehel Marius és Trifu Ana Maria október 16-án; — Floszmann Péter és Neufeld Katharina szeptember 11-én; Pfizner Gábor és Böhm Etelka augusztus 7-én. Éljenek boldogan!

Offenburg, Karlsruhe: Tóth Csaba, július 27-én ifjan, 24 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt. Gyászolják: felesége, gyermekei, szülei, testvérei, távoli rokonai és barátai. Adj Uram örök nyugalommal neki!

Saarbrücken: Halálozás: Pavlek Ikonát november 5-én kísértük utolsó útjára. Nyugodjon békében!

Stuttgart: Szentségi házasságot kötöttek Vass Tóni és Teleki Rózsa október 10-én Ludwigsburgban. Isten áldása kísérje vállalkozásukat!

A magyarok legkedveltebb találkozóhelye a hagyományos müncheni

M A G Y A R B Á L

Az eddigi nagyszerű keretek között
1994 január 29-én, szombaton,
20.00 órai kezdettel,

a HOTEL BAYERISCHER HOF (Promenadeplatz 2-6, München 2) dísztermeiben tartjuk.

Kérjük kedves honfitársainkat és barátainkat, hogy rendezvényünk dátumát már most jegezzék elő a naptárba!

A Diákszövetség Müncheni Csoportja
— Bálrendezéséig —

Apróhirdetések

Eladó! Zágonyi Mikes Kelemen törökországi levelei, Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítása alkalmából készült díszkönyv, 25x35 cm vastag, bőrnymatos, fehér brokáttal bélelt emlékiadvány. Ára: 160.— DM. Érdeklődni lehet: ☎ (D) 089/35 37 30.

JAKOCS PANZIÓ: Egy és két személyes szobák fürdőszobával, WC-vel: 50.— DM reggelivel.
JAKOCS TAXI: Helyben vagy hosszabb útra. Budapest XI. ker., Bod Péter utca 20.

CÍMVÁLTOZÁS: Ft. Szigeti István új címe: Vinzenstr. 5, 52078 Aachen, ☎ 0172-248 6326.

Lelkészeink írják

A WEINGARTENI LEVÉLBŐL

... Ha néha-néha van egy kis időm visszatekinteni a nyári hetekben történetekre, kérdezem magamtól: Mit tudsz magaddal vinni a további munkádba? A válasszal még nem vagyok kész, de körvonal kezd a munka közben is kirajzolódni.

Mindenekelőtt erdélyi utam benyomásai foglalkoztatnak s ezeket próbálom valahogy magamban elrendezni. Amikor Ausztriát elhagytam s magyar földön gurultak alattam a kerekék, hamarosan észre kellett vennem az ideit — sorrendben immár az ötödik — csapadékban szegény, forró nyár jeleit: a fejlődésben visszamaradt és már sárguló búza- és kukoricatáblákat. Az okokat, amelyek az időjárásunkat hátrányunkra befolyásolják, nem kellett keresnem, ezt a szakemberek régóta s egyre határozottabban állítják: modern életünk első áldozata a természet. Valamikor még úgy tudtuk, hogy a természet tudja magát regenerálni, levegőt, vizet s egyebet tisztítani. Így lesz-e ez majd a következő években is? Ki merné ezt biztosan állítani? Ki tudná biztosítani? Inkább a meggyőződés erősödik bennünk: a természet tud bosszút állni az ellene elkövetett bűneinkért.

Megérkezve a Hargita lábához először a sűrű program intézése közt le. Utána 3 napra kimentem a hegyekbe pihenni. Alig-hogy kiértem, megeredt az eső s hideg lett, fűteni kellett — végig. A közeli faházakban üdülni és gyógyulni kívánó székek is voltak. A rossz idő ellenére — vagy talán éppen ezért — férfiak s fiatalok jöttek fel a völgyből, hogy az épülő kápolnán dolgozzanak, mert Szent Istvánra készen kell lennie. Szemléltem munkájukat, élvezem zamatos székely szójárásukat és tanulmányoztam mentalitásukat. Ismerve sorsuk nehéz voltát csodálkoznak kellett azon, amit csináltak és mondtak. Honnan merítik az erőt hétköznapjaikhoz? A választ aztán megtaláltam: az ünnepeikből! — Amikor aztán magamra maradtam, hiányoltam a híreket. Mi történik vajon Boszniában s másutt a krízisektől sújtott vidékeken? Mivel ezekre nem kaptam választ, azon kezdtem gondolkodni, hogy vajon tudunk-e mi, mai emberek — keleten és nyugaton, északon és délen — regenerálódni, a folyamatos politikában, gazdaságban, társadalomban stb. még egyszer megfordítani? Vannak-e még a természetünkben vagy valahol rajtunk kívül energiataartalékok? ...

Itt félbe kell szakítanom, talán egyszer majd visszatérhetek ezekhez a kérdésekhez.

P. Gyurás István

A FRANKFURTI MAGYAR MISSZIÓ ÉRTESÍTŐJÉBŐL

„Jézus egyszer ezt a beszédet mondta övéinek: A mennyek országa hasonlít a gazdához, aki kora reggel kiment, hogy munkásokat fogadjon szőlőjébe ...“ (Mt 20,1—16)

Ha az Úr mai képet akart volna felhasználni a példabeszédhez, valószínűleg így mondta volna el: A szőlősgazda kiment, hogy szüretelőket keressen szőlőjébe. Csúpa rohanó emberrel találkozott. Loholtak az autóbuszra, vonatra, munkahelyre, boltokba, moziába. Ha valakit megszólított, legfeljebb ilyen választ kapott: most hagyjon, nagyon kell sietnem. Végül találkozott egy emberrel akit sikerült megállítani, mert szépen lépésben gyalogolt. Nyugdíjas volt. A szőlősgazda megkérdezi: nem jönne-e szüretelni szőlőjébe? — Elmennék, felelte a bácsi, — de már öt helyre hívtak, s mégis csak van becsület és a világon: ahhoz kell mennem, akinek megígértem.

A szőlősgazda egyedül ment szőlőjébe. Senki sem akadt, aki segített volna ... Elgondolkozott azon: milyen különös az élet. Az emberek szebb életet szeretnének, de ehelyett halálra hajszolják magukat ...

A szép élethez ugyanis magát a munkát kell széppé tenni!

Koroncz László

A BÉCSI MAGYAR LELKÉSZSÉG ÉRTESÍTŐJÉBŐL

Egyházunk feje szinte hetente ismétli, hogy a hívek tevőlegesen vegyenek részt az egyház küldetésében. A hívek tudásuk és rátermettségükhöz képest ténykedjenek a közösségben. Helytelen csupán az, ha az egyházi ügyeket a világi mércék szerint alakítják, vagy szándékoznak alakítani. Lelki képességüket tartásuk lényegesnek,

mert nem mindenben alkalmazható az evikológiai eljárás. Legyen a képzés magasfokú, hogy ne jelentsen botrányt, amikor a katolikusok szerepléseik az egyház tanításával ellentétes elveket hirdetnek. A vallásos érzület támogatást nyújt, hogy az evangéliumhoz híven éljük meg a krisztusi tanítást.

A hitet nem lehet (de nem is kell) a sekrestyébe zárni, mivel a hit az embert szolgálja a mindennapi életben, a napi tevékenységben, a napi kapcsolatokban. Legyen bennünk lelki és erkölcsi erő, hogy emberi értékeink kapjanak magasabb fokú értékelést.

A béke megteremtése Isten nélkül nem lehetséges. Ha lehetséges lenne, már régesen megteremtette volna az ember. A közlegő karácsony s annak énekei rendkívüli erővel tanúskodnak, hogy csak, — dicsőség a magasságban Istennek és békesség a földön a jóakarató embereknek, — e kettő összekapcsolódása teremtheti meg az annyira óhajtott békességet.

Hegyi György

A DIAKÓNUSOK SZEREPÉRŐL

A világ minden részéből Rómába érkezett zarándokok számára október 13-án tartott katekézisében a Szentatya a diakonusok lelkipásztori szerepéről szólt. A keresztség és az Oltárszentség kiszolgáltatása mellett a diakonus eskethet, prédikálhat, temethet, vezetheti a közösség igeliturgiáját és — a püspök megbízásából a keresztség közösségében élén is állhat paphiány esetén. A diakonusok egyik feladata, hogy elősegítsék a világiak apostoli tevékenységét és összekötő kapocs legyenek a felszentelt papok és a világiak között Isten országa szolgálatában. A II. Vatikáni Zsinat rendelkezése értelmében, főleg a missziós területeken, vissza kell állítani a diakonátust, mint állandó életformát. Természetesen az állandó diakonusok nők férfiak is lehetnek VR

*

A budapesti Magyar Nemzeti Múzeum tanácstermében Fokete György h. államtitkár adta át az első Bezerédj-díjat Szakály Sándor történésznek. A díjat a Kölnben élő író, újságíró Bezerédj Zoltán alapította s az Alapítvány 76 ezer német márká alapítványának kamatait osztják ki évente fiatal magyar művészek, tudósok között.

*

Tóth K. János, apostoli protonotárius, a római Lateráni Szent János bazilika kanonoka november 1-én ünnepelte gyémántmiséjét a Lateráni bazilikában, ahol egykor bemutatta első, valamint ezüst- és aranymiséjét is.

ÉLELMÉZÉSI VILÁGNAP

Az ENSZ élelmézési és mezőgazdasági szervezete (FAO) rendezésében október 16-án tartották az élelmézési világnapot. II. János Pál pápa üzenetet intézett a szervezethez, felszólítva a népeket, használják felelősségtudattal a természet kincseit és tegyék azokat mindenki számára hozzáférhetővé, félretéve az önzést és a javak kizsákmányolását.

FELHÍVÁS

KARÁCSONYI CSOMAGKÜLDÉSRE

Mint az utóbbi években, az idén is, felkérjük a szeretetet tevőlegesen és önzetlenül gyakorolni akarókat, hogy karácsonyra, egy szerény csomaggal örömet, belső békét és reményt juttassanak a börtönben élők közül azoknak, akiknek senkijük sincs. Azoknak, akik e társadalom ellen, Isten ellen vétkeztek, akiknek a bűnök a lelküket is börtönbe zárlák. Tettükért a földön a bíróságok, az égben Isten előtt számolnak el.

A mi feladatunk nem az ítékezés, hanem az Irgalmas Szamaritánus példája: a tevőleges szánalom. A csomagküldés jellegével történik.

A csomagküldésre jelentkezés: Mécses Szeretetszolgálat, H-6753 Szeged-Tápé, Heller köz 6. ☎ / fax: 0036-62-325 139 címén lehet.

A jelentkezőknek részletes tájékoztatót, útmutatót küldünk.

A Mécses Szeretetszolgálat Magyar Börtönpasztorációs Társaság egyéb feladatokra is keres önkéntes munkatársakat.

Dr. Majzik Mátyás elnök

KISS MIHÁLY KORMÁNYKITÜNTETÉSE

A Magyar Köztársaság elnöke, az 1956-os forradalom idején tanúsított hősiességéért és a magyarság érdekében kifejtett eddigi tevékenységéért Kiss Mihályt, a linzi Árpád cserkészcsapat parancsnokát, az 1956-os Emléklappal tüntette ki, melyben „a Magyar Köztársaság köszöni a nemzet sorsát és történelmét formáló nehéz időkben tanúsított példamutató helytállását.” A kitüntetést dr. Hunkár Dénes bécsi magyar nagykövet június 29-én, ünnepélyes keretek között adta át Kiss Mihálynak a bécsi követségen, több kitüntetett és számos vendég jelenlétében. — A magas kitüntetéshez mi is szívvel gratulálunk, Isten áldását kérjük további életére és nemes munkájára. (PeTág)

SEGÍTSÜK A SZIKLÁRA ÉPÍTETT HÁZ MEGVALÓSÍTÁSÁT!

A magyarországi Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) Debreceni Tagozata alapítványt tett egy „Sziklára épített ház” megvalósítására az erdélyi történelmi zarándokhely, Csíksomlyó közelében, Gyimesfelsőlokon. Az alapítványtevők szándéka szerint az épületegyüttes — amelyben helyet kapna a csángó közösségi élet megteremtése érdekében: egy kápolna, hittantermek, klubszobák és egy kb. 150 férőhelyes turistaszálló a zarándokok részére — a helyi katolikus egyház ajándéktelkén épülne fel. E nemes cél megvalósítása érdekében kérjük áldozatkész hozzájárulásukat pénzübeli adományaikkal, avagy épületanyagok, szerelvények, szerzők eljuttatásával. Fiatal honfitársainknak, csoportokban vagy egyéni jelentkezés alapján módjukban áll a nyári építőtáborokban a helyszínen segíteni, hogy a Gyimesfelsőlokon létesülő „Sziklára épített ház” vendégszerető otthona lehessen a pünkösdi zarándoklatokra Erdélybe érkező magyaroknak és külföldieknek. A „Sziklára épített ház” felszentelésére 1994 augusztus 20-án sor kerülhet.

Dr. Szentkereszt György, ☎ 0512-58 3044.

Bővebb felvilágosítás: Éva Czupy, D-85649 Hofolding, Höhenkirchener Str. 13 a, ☎ 08104/16 96. — A csángó-magyar alapítvány kontósz. MNB 349-98519 Agrobank 800-11261. Levél-cím: H-4024 Debrecen, Szent Anna utca 21.

Külföldi befizetések: KMÉM Pax Romana bankszámláján: LIGA Spar- und Kreditgenossenschaft, München, Konto-Nr.: 2103095 BLZ 700 903 00. Az adományokat kérjük „Csángó” megjelöléssel beküldeni. Az adományok az adóból leírhatók.

Sparkasse Innsbruck-Hall, Nr.: 1500-007826, BLZ 20503.

KÉRELEM

A Vaszary János Általános Iskola tantesztülete és tanulói régóta tervezett elképzelésüket szeretnék megvalósítani. Vágyunk, hogy legyen egy szép, tágas tornatermünk (jelenleg: egészségtelen kis tornaszobák, testnevelési órák a tanterekben, folyosókon, lépcsőkön), a terem az iskolai rendezvények színhelye is lehetne (tanérvnyitó, ballagás, évszáró, iskolai ünnepélyek stb.), ezeket most az udvaron kell tartanunk. Az előzőek megvalósításához iskolánk létrehozta a Tornaterem Alapítványt. Erre a célra befizetett összeget csak a tornaterem építésére lehet fordítani. Támogatását gyermekeink hálásan köszönik.

Felvilágosítás: Tölgyesi József igazgató, Vaszary János Általános Iskola, H-2890 Tata II., Országgyűlés tér 4.

Támogatás: Konzumbank Rt., Tatai Fiókja, H-2890 Tata, Ady Endre utca. Kontószám: 369-98-917, rendeltetése 26626.

KARÁCSONYI ÉNEK

Mostan kinyílt egy szép rózsavirág,
Akit régen várt az egész világ.
Betlehemben kibimbózott zöld ág,
Királynemből méltóság.

De nem talált szállást a városban,
Maradása leszen a pusztában,
Ökör, számar állnak a jászolon,
Csudálkozván Jézuson.

Bölcsöd volnék, gyengén ringatnálak,
A hidegnek csipni nem hagynálak,
Bétakarván úgy ápolgatnálak,
Szolgálnék, mint uramnak.

(Nagyszalonta)

MEGJELENT! ÚJDONSÁG!

CSERHÁTI FERENC: HITÉBRESZTŐ
Kada Lajos érsek, bonni nuncius bevezetőjével. Szent István Társulat kiadása. Budapest 1993, I-III kötet, összesen 936 oldal. Hitbéli önképzésre, a szentírásban való elmélyülésre és lelkiolvasmányként használható szentbeszéd a vasárnapi szentmise olvasmányok alapján.
A színes borítóval ellátott I-III kötet ára 1111.- Ft. + portó. Kapható Budapest a Szent István Társulat könyvesboltjában. Kossuth L. utca 1. H-1050.

Szeretettel meghívunk minden érdeklődőt a hagyományos frankfurti **MAGYAR BÁLRA ÉS TÁNCBÁZRA**, melyet a HÖCHST AG JAHRHUNDERTHALLE Kasino termeiben tartunk meg. Hangulatos tánczene, tombola! Teremnyitás 19.30 órakor. Felvilágosítás: hétfőtől péntekig, 9-12 óráig a (0 69) 61 21 66-os telefonszámon.
A Frankfurti Magyar Egyházközség — Bálandezőség —

ANNÁL SZEBB SZÓ, HOGY SZERETET
Sok hazájától távol élő magyar olyan társra vágyik, akivel anyanyelvén tudja megosztani örömet, bánatát. Ismerkedési lehetőség híján sokan csak álmodoznak, vágyakoznak. Társkereső klubunk ezen a helyzeten óhajt változtatni. A jelentkezőknek computer analízis alapján ajánljuk a megfelelő társakat. Ha érdekli Önt e lehetőség, írjon a következő címre:
HARMÓNIA KLUB
Postfach 199 - CH-8037 Zürich.

Apróhirdetések
Kedvező bérlet lehetőség! 4 1/2 szobás, (nagy konyha, kamra, előszoba, telefon(ok) lakás kiadó Budapest üzleti központjában irodának vagy lakásnak. Érdeklődni lehet: ☎ 0036-1-1561 713 szám alatt.
Frankfurt közelében élő 58 éves, csinos, barna asszony tartós kapcsolatot keres korban hozzáillő, intelligens, rendezetten élő, korrekt úriemberrel. Jelige: „Orgonavirág“.

Budapesti özevegasszony, 54 éves, színház és zenekedvelő, lakással rendelkező, megismerkedne korban hozzáillő, intelligens férfival. Válaszokat „Margó“ jelígre a kiadóba.
Bajor városban élő, 39 éves, sportos, szülésznő, 13 éves fiával, széles érdeklődésű, keresi káros szenvedélytől mentes, intelligens, rendezett életű férfi ismeretséget. Jelige: „Új kezdet“ a kiadóba.
HAZATELEPÜLŐK, BEFEKTETŐK! Biztos, értéktartó vétel: Esztergomban új panorámás családi ház 2 x 130 m², eladó. Info: ☎ 0036-33-314 190 magyarul, vagy D 0771 / 55 49 magyarul és németül.
Hazaköltözők, másodlakhely keresők figyelem! Gödöllőn, 180 m² parkolóval, kerttel rendelkező családi ház, 4 sz.-hall, jutányos áron: 7,5 mio. Ft., eladó. Érdeklődni: ☎ D (06233) 4 27 63. Címem: Dr. Spuller Oliver, Max-Slevogt-Str. 15, D-67227 Frankenthal.

Megjelent! Megjelent!

BOGYAY TAMÁS:
Magyarország története távlatból
a Mérleg, Bécs-Budapest-München kiadásában. 184 o., 4 térképpel, kartonkötésben. **Ára 15.50 DM + portó.**
Megrendelhető a KUPA, Distelfinkweg 21, D-81249 München címén.
Üzenetrögzítő/Fax: 0049 89 8 64 35 73.

Két könyvújdonság!
Szamosi József:
VIRÁGOSKÖNYVEM
— színes riportok a természetből —
64 oldal, 14 színes kis képpel
PASZIÁNSZ
— Csevegések, játékok, napló (1945-46) —
172 oldal, 13 képpel (5 színes).
Egy-egy könyv ára portóval 20.— DM (bankjegyben).
Megrendelhető a szerző címén:
Elektrastr. 7 / b. 81925 München.

APRÓHIRDETÉSEK

Budán, közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 093 33 20 34 (Svájc).
MINDL EDITH, hites fordító, fordításokat vállal. Schwarzenloher Str. 9, 90469 Nürnberg, ☎ (09 11) 48 17. 55.
4-kötetes magyar breviárium kapható. Megrendelhető: Ft. Hegyi György címén. Ára: 100.— DM + 10.— DM portó; vagy 80.— US \$ + 10.— \$ portó.
Budapest, V. kerületben összkomfortos lakás 120 m², valamint Motel a Mátrában eladó. Telefon: (D) 079 04 / 76 37 (8-16 óráig) és 079 51 / 2 67 46 (17-20 óráig).
Németországban élő villamosmérnök, informatikus, 37 éves, 185 cm magas, özeveg férfi keresi hozzáillő természet- és állatbarát hölgy ismeretséget. Jelige: „Házasság“.

SPÓROLJON ADÓT! Attraktív befektetések egész Németországban már 3000 DM-től. Lakások, házak, szállodák, irodák és telkek Magyarországon. Ingyenes financ-analízis. Németül és magyarul beszélünk. Vermögensnaglen / Immobilien Rutter: ☎ 089 / 39 02 59. Fax: 089 / 55 76 51 (Németország).

GARZONLAKÁS BUDÁN hosszabb időre kiadó. ☎ (D) 0 23 73 / 55 16.
Hazatelepülni szándékozik figyelme! Pest-erzsébeten, zöld övezetben 100 m²-es családi ház, közművesített, 40 m²-es oldalgarázzsal eladó. Irányár: 4 millió Ft. Érdeklődni lehet Magyarországon: Nagy Bálint, 2711 Tápó-szentmárton, Pf. 20 címén. ☎ 069 / 34 38 27 (D) C. Bausch.
BEATRIX PANZIÓ! H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-17 63 730. Szeretettel várjuk az „Év panziója“ díjat nyert családias szállodánkban, zöldövezetben, de közel a központhoz. Szállodai színvonal — féláron!

Mezőkövesd Zsórfürdőn eladó! 800 m²-es telken 160 m²-es, kétszintes, telefonos nyaraló, garázzsal, 5 percre a fürdőtől. Érdeklődés: Dr. Trórk, 0036-40-31 14 95 számon 9-től 16 óráig.

Budán, a 29-es busz vonalán, 52 m²-es lakás hosszabb időre kiadó. ☎ (D) 0209/14 12 01.

Kotta Gizela leánya Schülle Irma keresi Gedra Johann, aki az USA-ban vezényelt egy zenekart ezeltől hat évvel. Aki tud róla, értesítse Schülle Irmat, Budapest VIII., Bláty Ottó utca 10, Hungary.

KARÁCSONYI MAGYAR KÖNYV- ÉS HANGLEMEZ KIÁLLÍTÁS MÜNCHENBEN, december 11-én, szombaton és 12-én vasárnap. Árusítás: 10-19 óráig a HUNGAR-HOTEL ben, Paul-Heyse-Str. — Landwehrstr. sarok —, melyre mindenkit szeretettel meghív Katkó Sándor, „MUSICA HUNGARICA“, Rümman-Str. 4, 80804 München, ☎ 089/30 50 43, Fax: 089/308 57 39. Az egyetlen még Nyugat-Európában működő magyar könyvkereskedés.
— Katalógust kérésre küldünk! —

BAYER OSZKÁR magyar finomságokkal várja a látogatókat.

* **FRISS SZALONCUKOR ÉRKEZETT!** *

„T É T É N Y“ Ungarische Spezialitäten Kreitmayerstr. 26 - 80335 München
Telefon: (0 89) 1 29 63 93

Badacsonyi szürkebarát	7.50
Badacsonyi kékenyelű	7.10
Csopaki rizling	6.80
Debrői hárslevelű	6.80
Boglári Chardonnay	7.50
Alföldi olaszrizling	6.20
Villányi burgundi	7.50
Soproni kékfrankos	6.80
Tihanyi kisburgundi	7.50
Cabernet Savignon	5.—
Alföldi kékfrankos rosé	6.20
Alföldi rosé	6.20
Tokaji szamorodni	12.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji aszú 4 puttonos	16.50
Tokaji aszú 5 puttonos	19.50
Kecskeméti barackpálinka	29.—
Cseresznyepálinka	25.50
Vilmos körteapálinka	29.—
Császárkörte	21.50
Unikum	27.50
Szilvapálinka	22.50
Hungaria brut	12.—
Grand Couvee	13.—
Tarhonya, kockatészta nagy	3.80
Paprika káposztával	5.—
Paprika káposztával	11.—
Májas-, véres hurka, disznósajt per kg	12.50
Tokaszalonna	15.—
Füstöltzalonna	10.—
Tepertő	10.—
Friss kolbász	16.—
Házi kolbász	23.—
Szaloncukor per kg	18.—

• Üveg árut nem szállítunk! •

APOLLO DEMENAGEMENTS
Szállítási vállalat
Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúltra — légiszállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.
Összes nyugati és keleti államokba oda és vissza szállítunk!
Magyaroknak árkedvezmény!
APOLLO DEMENAGEMENT
4 bis, route des Jeunes
CH - 1211 Genève 26
Telefon: 022 / 3 43 22 46.
FAX 022 / 3 42 24 75
Magyarul is beszélünk!
Privát cím: Keresztes László
58, route Veyrier,
CH-1227 Carouge / Genève
☎ 022 / 3 42 98 36 este (7 óra után).

Kiadóhivatalunknál kapható:
Lorudes-i zárandokkönyv (dr. Szabó József összeállítása) 7.— DM
Lourdes — Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel) 25.— DM
Lourdes (videokazetta magyarul, 50 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i üzenet — elmélkedések magyar nyelvű kazetta, dr. Szabó József összeállítása) 10.— DM
Patrona Hungariae, színes zománcképlény) 3.— DM
Szállításhoz + portóköltséget számítunk.
Megrendelhető:
Ungarische Katholische Delegatur
E L E T Ű N K kiadóhivatala
Landwehrstr. 66 D-80336 München.

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről amgyarra. 80336 München, Goethestraße 32.

Vállalatunk új programja!
BUDAPESTI MAGÁNLIKASOK BÉRBEADÁSA!
Nagy választékban rendelkezünk pesti és budai lakásokkal és azokat szombattól szombati kiadjuk.
Legyen független budapesti tartózkodása alatt! Akár mint hazalátogató, akár mint üzletember a legkímélőbb és a legolcsóbb lakásmegoldás!
Kérje részletes tájékoztatásunkat!
Magnus 63303 Dreieich-Offenthal
Postfach 60 11 02
G M B H ☎ (060 74) 6 70 66
Fax: (060 74) 6 70 69

ÚJ POSTAI IRÁNYÍTÓSZÁMUNK D-80336 München.

MAGYAR SZENTMISÉK

BÉCSBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30 órakor, a Német Lovagrend, Árpád-házi Szent Erzsébetről elnevezett templomban. Első körület, Singerstr. 7. szám, (Deutsch-Ordenskirche). A templom bejáratí ajtaja a kapun belül jobbra. Hegyi György lelkész

GRÁCBAN a hónap első vasárnapja kivételével minden vasár- és ünnepnap tartunk szentmisét, 10 órakor a Szentháromság templomban, Schloßbergplatz (a Kastner Öhler áruház közelében), melyre a Grácban és Stájerországban élő és ide látogató magyarokat szeretettel hívja és várja P. Nyers János lelkész

PÁRIZSBAN minden vasárnap 11 órakor: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, 75010. Metro: République és Jacques Bonsergent.

ZÜRICHBEN minden vasár- és ünnepnap 10.15 órakor, a Szent Antal templom alagsorában, Minervastr. 60. Vizauer Ferenc lelkész

MÜNCHENBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30 órakor a Damenstift-templomban. Dr. Cserháti Ferenc plébános

ROSENHEIMBEN minden hónap 2. és 4. vasárnapján, 10.00 órakor a Rossacker-kápolnában. Fehér István s. lelkész

Münster-, Paderborn- és Osnabrück egyházmegyékben mindenütt havonta egyszer. Első vasárnap: HAGENBEN 10.30 órakor a St. Josef Hospital kápolnájában MENDENBEN 15.30 órakor a Heilige Kreuz templomban (Battenfeld). Második vasárnap: OSNABRÜCKben 11.00 órakor, Pernickel-Mühle, Mühlenstr. Harmadik vasárnap: BIELEFELD, 15.30 órakor a St. Josef templomban, August-Bebel-Str. 9. Negyedik vasárnap: MÜNSTERBEN 11.00 órakor a Ferencesek templomában Hörsterplatz. MARLBAN és ARNSBERGBEN külön megbeszélés szerint. Misszióknak telefonszáma: (0251) 32 65 01, Bagossy atya.

VIDEOKAZETTÁK CSERÉLÉSE!
Amerikai - kanadai szisztémáról magyar rendszerre, vagy fordítva, 24 óra alatt. Küldje videóját szeretneink!
VIDEOFILM
a Szentatya magyarországi látogatásáról, 2 órás színes műsor. ára 23 \$ portóval együtt.

KAPHATÓ
a történelmi Magyarország színes térképe, az ország és a vármegyék címereivel, plasztikkal védett kartonon, 22 x 32 nagyságban, portóval 20.— \$ a következő címen:
MAGYAR NAPLÓ — VIDEO DEPT.
P. O. Box 822, Daytona Beach, FL 32115, USA.

Franciaországban élő, vonzóan fiatalos, karcú hölgy keresi korrekt úriember ismeretséget 60 éves korig. Jelige: „Orient expressz“.

É L E T Ű N K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkésziség
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkésziség
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. András Mária, dr. Bogay Tamás,
Boór János, dr. Frank Miklós, Kovács K. Zoltán (Budapest) és Szamosi József (olvasó- és tördelő szerkesztő).

Kedakcion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünköt a helyi magyar lelkészek terjesztik. ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!
Tengerentúltra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúltra légipostával DM 40.—

Lapzárta minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postgiraomt München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Erscheint 11mal im Jahr.
Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstraße 88 · 80995 München.

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHEIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsekkel kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto:
Postgiraomt München,
Konto-Nr.: 606 50-803. BLZ 700 100 80.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1994 január 1-től:
Apró-, házassági-, általános hirdetés DM
ára soronként (kb. 40 betű) 7.—
Jelige portóval 7.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.
Üzleti hirdetések soronként 10.—
Nagybetűs (kétsoros) sor 20.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén 10 százalék kedvezmény.
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén 20 százalék kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 15-e, befizetve!

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza.

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkélnél: Joseph D A N I, Deer Valley, P.O.Box 43126, Calgary, Alta T 2 J 7 A 7, Canada.
A címére küldött csaknem feltüntetendő: „E L E T Ű N K“. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.— US \$ portó. A lapot továbbra is Munchenből postázzuk.

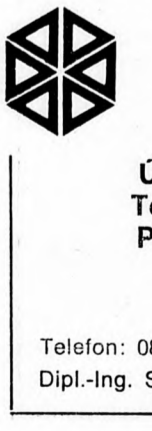
MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTEK BAN.
Olcsó áron raktárról. Kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 35 79 21
Virchowstr. 45. 90409 Nürnberg.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉRT, STILUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

• **HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!** •
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

ANNEMARIE SCHWARZ hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szöveget is.) 40477 Düsseldorf, Duisburger Str. 26. Telefon: (0211) 4 98 12 88.

MAGYAR VIDEOK 30.— DM-től, ADÁMFI, Pf. 29, D-52001 Aachen, ☎ Fax (0241) 17 33 55.

A & B Consulting
— VERSICHERUNGSMAKLER —

ÚJSZERŰ ÉLETBIZTOSÍTÁS AZ NSZK-BAN!
Tőkebiztosítás bizonyos súlyos betegségeknel.
Például: 35 éves férfi, lejárat 65 éves korban
biztosítási összeg 100.000 DM, díj 250 DM
kifizetés lejáratkor 210.000 DM.

Telefon: 089 / 55 36 12 Fax: 089 / 59 74 88
Dipl.-Ing. Sándor Magyar Schillerstr. 51 80336 München